

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése. Hová a lap-szerkesztési részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdén. Kéziratok nem adtuk vissza.	FELTÁRSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, FÜGYVÉR.	Nyitási díjak: sorozat 40 filléret közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
---	---	--	--	---

Előfizetési felhívás.

Mióta lapunk nagyobb alakjában a duanbb tartalommal jelenik meg 6 negyed esztendő telt el, mely idő alatt a tisztelt olvasó közönség meggyőződhet arról, hogy egész odaadással igyekeztünk meg felelni azon programmnak, melyet első számunkban közre adtunk, hogy annak értelmében teljes önzetlenséggel szolgáljunk a közérdeknek. Hogy ezt jövőre nézve is meg nagyobb mértékben tehesük, kérjük a közönség szives támogatását s a „Csiki Lapok” 1900-ik év III-ik évfolyamára előfizetést nyitunk az eddigi előfizetési árak mellett:

- Egész évre 8 korona (4 frt.)
- Félévre 4 korona (2 frt.)
- Negyedévre 2 korona (1 frt.)
- Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjaknak hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket előfizetési díjukhoz (György Jakab Márton utóda könyvkereskedése) be- küldeni sziveskedjenek.

A „Csiki Lapok”
szerkesztőség és kiadóhivatala.

Egy pár gyakorlati tanács a közigazgatási életből annak javítása érdekében.

(Folytatása és vége).

Az eddigi közvetítő rendszer minden nehézség nélkül mellezhető, mert az a közéleti eljárás vagy más hatóság, akinek valamely ügyben érdemben kell intézkednie, — ép oly jól elintézi az ügyeket közvetlen megkeresésre, mint ha annak elintézésére felsőbb hatóságotól kapná a felhívást.

Könnyen és teljes biztonsággal ki- zártható a beálló munka kevesedés a köz- vetítési rendszer elhagyása esetén az illető

hatóságoknál (és a postahivatalokban), de nem lehet számokban kifejezni azt a szelle- mi és erkölcsi értéket, a mit a felesle- ges dolgok terhe — és az anyagi gondok súlya — nál felmentett hivatalnokok fel- szabadult szellemi és erkölcsi ereje és a közigazgatás gyorsabb tétele képviselnek. Meg kell állapítani és össze kell vonni lehetőleg egy törvénybe és egy rendeletbe az egy és ugyanazon ügyre vonatkozó érvényben lévő törvényes rendelkezéseket úgy, hogy azokat ne csak a törvénytu- dós, hanem a közigazgatás gyakorlati em- bere — és bárki, minden nehézség nél- küli könnyen felaláshassa, — megérthesse és alkalmazhassa.

A törvények és rendeletek alkotásá- nál a mult rendszerével szakítva és a fenti szempontokat szem előtt tartva, szigorian mellezni kellene a számtalan hivatalosát előbbi, részben fenntartott, részben mó- dosított — és részben hatályon kívül helye- zett törvényekre; hanem az új törvények- be és rendeletekbe az előbbi vonatkozó törvények illetve rendeletek fenntartott rendelkezései egész terjedelmükben fel- veendő volnának azért, hogy az életben azoknak a gyakorlati alkalmazásánál a gyakorlat embernek ne kellesen hossz- szas kutatásokat és tanulmányozásokat vinni végezh annak megállapítását végezt hogy tulajdonképen a vonatkozó és egy- mást keresztül-kasul át és átúszó tör- vényekből és rendeletekből mi van és mi nincs érvényben.

Az egymástól eltérő kilátási eljárásai utasítások és pénzkezelési szabályok hely- lyett egyetlen kilátási eljárás utasítás és gyakorlat megjelölés volna életbe lépte- tendő, mert az eljárások különbözőségé- nek és a kilátási nyilvántartások és pénz- naplók sokaságának nemmi előgudható indoka nem lehet. Az csak nehezíti az ügykezelést, szaporítja a dolgot és hibákat. Mindazon felsőbb hatóságok, akik alattas hatóságainak rendeleteket adnak

állapítsák meg a rendelet végrehaj- tásához szükséges összes mintákat, nehogy azokat az alattas hatóságok maguk legye- nek kénytelenek megszerkeszteni, mert ez felesleges idő- és szellemi erő pazarlás és a dolgok elintézésének késleltetését okozza. Gondoskodni kell arról, hogy a hiva- talsos nyomtatványok mindenlitt minél könnyebben megkaphatók legyenek in- gyen, illetve azok melyek az irodai áta- lánnyokból szerzendők be — a legolcsóbb árért.

Minden hivatalos nyomtatványon (ke- zelési-, nyilvántartási- és egyéb segéd- könyveken) rá legyenek nyomtatva a vo- natkozó kezelési szabályok és tudnivalók, hogy a közigazgatási teendők nagy öm- tekében a tövelesek száma ezen óvni- tészekkel is kevesbitessék, a kezelés megkönnyitessék és tökéletesitessék.

Alkotni kell részletes ügykezelési sza- bályokat és abban a szükséges összes nyomtatvány mintákat, mert egységes ügykezelési szabályzat nélkül nincs egyen- tetű eljárás, nem nevelődnek jó kezelési emberek és mert a nyomtatványok hasz- nálata gyorsabb, egyöntetűbbé és ezzel tökéletesebbé teszi a hivatalos ügyek elin- tézését.

A nyomtatványok ezen szempontok- ból a lehető legzélesebb körben egye- gesítendők és a hol szükkegesnek mutat- kozik a gyakorlatban, már alakjuk- és színtük szerint is megkülönböztetendők volnának, a mi szintén nagyban meg- könnyítendő azoknak kezelését.

A közigazgatási tiszt- és segédze- mélyzetnek biztosítani kell a javadalmaz- zások megfelelő emelésével a tisztességes megélhetést, mert csak az esetben lehet megkövetelni tőlük azt, hogy a közigaz- gatási pályát életkutatásnak tekintessék és teljes odaadással teljesítsék hivatalos kü- telességeiket.

Főként a segédszemélyzeti fizetések oly csekélyek, hogy azok a legszerényebb

megélhetésre sem elegendők és így ezen állásokban gyakorlott, kipróbált egyének csak elvétve kaphatók. A többség azon kezdőkölő való, a kik még semmi járta- ssággal nem bírnak és ezek is csak több- nyire rövid ideig maradnak, míg jobb állást nem kapnak.

Tememen gyorsabbá tennék a kö- zigazgatási eljárást és kevesbitenék a fel- szaporodott irásbeliséget a közigazgatási telefonhálózat és törvényhatósági hiva- talsos közlönyök.

Mindkettőről meggyőződést lehet sze- rezni a gyakorlatban, — mert már mind- kettő használatban van több vármegyében és üdvösnök bizonyult.

Az első nem szorul indokolásra, mert az késégen feltől áll, hogy előssal gyorsabban és alaposabban meg lehet tárgyalni az ügyeket mint irásban.

A megyei hivatalos közlönyben je- lenik meg minden megyei hatósági álta- lános érdeklő hivatalos közlemény és egy időben s közvetlenül adatik ki valamennyi megyei hatóságoknak és hatósági köz- kegeknek.

A hivatalos közlöny gyorsabbá teszi a közigazgatást és kevesbitő a munkát, fő- kép a főszolgabírák hivatalában, mert min- den hivatalos lapot — bármennyi köle- ménnyel tartalmazzon is az — csak egyszer kell iktatni és nem kell továbbítani a köz- segeknek és hatósági közkegeknek, hanem csak (ugy mint eddig) a határidőket kell előjegyezni és pontosan nyilvántartani.

Ezek azon gyakorlati tanácsok, a melyek a közigazgatási hivatali gépezet technikaijának egyszerűsítésére és az inté- kedéseknek gyorsítására vonatkoznak.

Ha a javasolt változtatások — a közigazgatási törvényjavaslat előkészítő munkálatai alkalmával megállapítandó egyéb szükkeges változtatásokkal — meg- valósíthatnak és a fizetések megfelelően emelhetnek: még sokáig nem lesz a szük- ség a megyei és járás hivatalok személy-

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

Előszó.

— Életkép a szabadságharczoból. —
A szabadságharczoban történt.
Mikor a diákok elmentek egy iskolapad mellől elfoglalni a branyiszkói hegyet, megvívni az hasaszi csatát, lőporfüsttel kormolni be azt a fehér arcot, a mit az édes anya csokolt, me- ghatni Nagyarát, Vács, Hatvan, Tápóli-Bicske, Sze- ben alatt — a haszért.

Elment a pap, a jogász, a tanító, az iparos, a polgár mind karöltve, aranybetűket faragui a világtörténelemben a magyaroknak.

Ezek közül mesélte az egyik:
Eldőrsön állt a honvéd káplár. Volt melleste egy doboz, egy kürtös, meg öt köztelény.

Bámúlták a távol Gyöngyös városát, a melyre ráborult már a téli alkony. Nem volt egyéb dol- gok. Nem is volt inyere és a télen élet a kápl- lárának. Saurai, vágó, elheszt vágótt. Ilyen volt akkor a honvéd, ki tehet róla.

Egyezre csak alakok bukkantak föl előtte, Sauronai aszgett rájuk.
— Állj! Ki vagy?

— Jáj, menekülünk káplár uram, ezekkel a kis batyukkal. Vége Gyöngyösnek. Mindent megessz benne a német.

— Mikor jöttök?
— Délután tájban.
— Hányan?
— Hát egy, egy házass.

— Mit csinálnak?
— Váradiak nagyon és horkolnak.

A káplár elkergette tovább a menekülteket. Aztán hátratekintett.

— Fiuk! Pusktát vállra. Irány utánna.
Azzal megindult Gyöngyös felé. A ván alatt megozólt az egyik honvéd:

— Káplár uram! A fejünkkel játszunk. Pa- rancsuunk volt egy helyben maradni.

— Nekeim parancs a haszért eszeledni! Volt a kurta válassz. Többet nem is szól, hanem röviden kiadta a parancsot.

— A főtusán a kürtös megfújja a kürtöt, a doboz megpörgöti a dobot, a legényesség velem.

Ez a kilencz ember, hétézssz ellen? Ilyen munkát végeztek akkor!

Megszólt a kürt, megpörgött a dob, a mint parancsolva volt. A káplár pedig töicsért kanya- ritott a két markából a ugy üvöltött bele a néma éjszakába.

— Emberek, sazonyok! Halt, kvártélyt, élességet! Itt jön Perczel tízezer emberrnyi tábor. Készüljétek. Már a falu alatt tartanak!

Meghallotta a német, a ki benn fokúdt az agyban. De monten kiugrott onnuk hallatára és oly szük lett neki a bugyogó, hogy abba se bujt bele, azt is ott hagyta. Így futott szanaszét egy szál ingben Gyöngyösön hétézssz ember.

Csak egy ór silkolt a városahs előtt. A vitész német generális urat őrlste. Penn aludt az emeleti szobában.

Ast loessdiék a két lóbaró, fölmentek az emeletre. A generális ur a pisztolyával kétszer belelőtt a levegőbe, aztán megodta magát.

Igy vert aszt egy honvédkáplár házassá né- metet és így fogott egy eleven osztrák generális. Percze, hogy bevitte a táborba bússkén, diadallal...

A kapitány ur felkötö a kardot. Rapportot tart. Ott áll a gyöngyösi káplár.

A kapitány ur szemei villámokat szórnak, homloka sötét, arca haragos.

Oda lép a gyöngyösi káplár elő:
— Hallja kend! Tudja-e kend, mit tett kend?

— Elhagytam a posztomat.
— Mi a büntetés?
— Halál!

— Nem én mondtam. Kegyelmet kér kend? Nem!

— Jó. Hát kend egy himpollér akasztófüra való fráter. Kendet arra itéli a tábornok ur, hogy tüstént vágja le azt a két káplári stráfot. Aztán takarodjon kend és addig meg ne lássam, no... mit gondol kend meddig?

— Meddig?
— Mig föl nem veszi azt a hadusági uni- formát, a mit büntetésből a tábornok ur küldött önnek, kedves hadnagy ur, azért a gyöngyösi bolondasáért....

Azzal tiszteleggett és nagy haragosan tovább esortott a néztes kapitány ur.

Igy tűntették ki akkor, a ki meg érdemelt...

Mikor más oldalról fuj a szél.

Oten, kik ugyanazon századnál ettük a me- nézet s élveztek a napirendnek egyéb változatait, pünkösde-vasárnap délutánjára kirándulást terve- stünk a Garda-tóhoz. Az utnak csak felét tettük meg vonaton. Arcoban kiszálltunk, hogy a vilá- gíri fűrdő természeti szépségelben gyönyörkő- dessünk. Ottan Riva alkortűzéssel Sola nevű helység felé tartottunk, a Tonara lejtőn. A ha- ladás az Alpok e kinyulványain nagy fáradsá- gal járt, de új erőt nyertünk, ha essünkbe ju- tott, hogy az összesen hat ezer a egy néhány toltok magában foglaló Solában egy aszeronek és boldog statisztikát 1500 egyszerűsűta abszol- t-szép leányt számlált meg.

Egyikünk, óráját megnézve, a kimaradást engedély rövid határidőre a a szolgálati sa- hályzat intézkedéseire gondolt, szörnyűköve siettetett. Hiába! Aíre bírtuk már a lábainkat a a falu még mintegy 1 1/2 órányi távolra látszott lent a völgyben. Éhségünk is támadt, majdnem akkora, mint a tőlünk nem messze fehérlő Pe- renes József oszucs (1865 m.). Felcsúntunk kellett a 9 órai takarodó előtt; megállottunk a legkő- selebbi maso (major) kapuja előtt. A aszólvai jelöltet terasz mögött 3 lányka hagyta abba jüdekt a mintek: idegeneket és katonákat bámult. Bonyitunk a kapu a tisztelgés után asszal kesztűt meg hódítáinkat, hogy rosz olaszokkal jó pénzért asjot, vajjat vagy tejet a mellő polgá- rúktól kertiünk (a kenyér e vidéken csak a gazdas- zavilek eledole). A nagyobbik leány válsáért busszalt a hába. Nyomban kijött egy megver- taian s bosszusan utasított el bennünket, mondvá hogy nem tud németül. (A gyűlölt osztrák had- sereg személyeslőtől élt esen kifogásoln szoktak elárkoni az „elnyomottak”.)

— De hiszen az nem tessza semmit, mon- dók, mi is csak keveset értünk abból a nyelvből. Csodálkosott. Hát akkor mit vagnak?

Hogy nem az ő fájatos tartosunk, azt könnyű volt eltalálni kiejtésünk után.

Magyarok vagnak.

Egyezzerre megváltozott a helyzet képe. A lányok és a család előléte több taggal nem sejtették kijelentésünk értelmét. Az ő iskolájuk a mi hazánk és nemzetünk nevével vajmi keves- tet foglalkozik. De az öreg, az alpai pártátra,

zetének szaporítására: — egyes kivételek től eltekintve — mindaddig, míg a köztudott fejlődése újabb tetemes terhet nem fog róni a közigazgatásra.

Meg vagyok győződve, hogy a most hatalmon lévő kormány meg fogja oldani a közigazgatás javításának rég húzódozó kérdését és a miniszterelnök nyilatkozata teljesen megnyugtató az iránt is, hogy ezen kérdés megoldását a legelőszőbb körüli alapos tanulmányok fogják megelőzni, mely esetben nincs kétség az iránt, hogy azon férfiak, a kik a törvényjavaslat előkészítő munkáivalval meg lesznek bízva, nem fogják tekinteten kívül hagyni a gyakorlati emberek tanácsát, és nem fogják kicsinyelni a legcsekélyebbek látszó könnyítéseket sem.

Ivanka Pál.
főszerkesztő.

József főherczeg Csik-Szeredában.

Várva várt és szeretett magus vendéget fogadtunk és hó 10-én városunk és egész Csik-vármegye közönsége. E napon érkezett ugyan is vármegyénkbe és városunkba, az itten állomásozó honvédség megszervezésére József főherczeg, a magyar kir. honvédség főparancsnoka. A főherczeget vármegyénknek közönsége eddigi látogatásai alkalmával is a legnagyobb tisztelettel és szeretettel fogadta, de akkora fényt és akkora pompát talán sohasem fejtett ki, a hódolatunk, ószinte tiszteletnek és szívóbi jövő igen szeretetnek olyan kiváló jeleit sohasem mutatta, mint a jelen alkalommal.

Városunkban a köz és magán épületekre nemzeti zászlókat tűztek ki, egyes épületeket drápiákkal díszítettek fel, a főútszág egész fényűző díszítést kapott és díszbe és ünneplőbe öltözött a város nagyjai és kicsinyei egyaránt, sőt a vármegye határára is ékes díszkapu hirdette, hogy vármegyénknek és városunknak kiváló vendége érkezik.

A főherczeg Oláhfaluból, a hol megebédelt, kíséretével együtt felhárón árokra indult el, a vármegye határára felállított díszkapunál a magus vendéget Mikó Balint főispán és Becze Antal alispán vezetése alatt díszes közönség várta. Itt a fősereg urát a vármegye közönsége nevében Becze Antal alispán ír fogadta lendülettel beszéddel, mire a főherczeg szívélyes szavakkal válaszolt.

Innen a fősereg urat hosszú kocsiorsón kísérték be városunkba, a hol az igen nagy számban összegyűlt közönség szakadatlan és lelkesülten üdvözölte.

A „Csillag” vendéglő előtt sorakozott a papság, a kir. törvényszék, a vármegye tisztikara, az iskolák tanárai és tanítói, a polgári leányiskola fehérbe öltözött növendékei és a város és közel vidék minden rendű és rangú közönsége.

A megérkező fősereg urat itt dörgő éljenzéssel fogadták. A főherczeg a mint a kocsisból le szállt pár percz múlva a nagy terembe ment, a hol a főispán, alispán, kerületi főesperes, törvényszéki elnökek élükön várták a nagy számban összegyűlt papság, az összes hivatalok tisztviselői s azokon kívül nagyszámban intelligens közönség. A dörgő éljenzés lecsillan-

pulta után a főispán ur üdvözölte a fősereg urát lendülettel beszéddel, melyben tolmácsolva a csiki székelyeknek a fősereg Urhoz és a fősereg királyi családhoz való törhetetlen ragaszkodását. A főherczeg ur a szívélyes üdvözlést láthatólag jól eső örömmel fogadta és arra igen szép beszéddel válaszolt, a melyben történelmünkben lévő nagy jártassággal méltányolta a vitéz székely népek a multban szerzett érdemeit.

A fősereg ur ajkairól elhangzott szavakat az összegyűlt közönség harsogó éljenzéssel viszonozta, mire a magus vendég kíséretével együtt a nagytermet elhagyta.

Délután a főherczeg ur a honvéd lakatnyát látogatta meg.

Este kíséretével a „Csillag vendéglőben” vacsorált, mely elé később a főherczeg ur tiszteletére ide utazott honvéd zenekar a honvéd lakatnyából nagy takarodó harsogtatás közben levonult a nagy precizitással néhány darabot előjuttat. A kitűnő zenét a fősereg ur kíséretével együtt a vendéglő lépcsőin hallgatta. A nagyszámúban összegyűlt közönség az itt nálunk szokatlan dolog egészen elragadta annyira, hogy különösen a ropogós magyar nóták hallatára még a fősereg ur jelenlétében sem vonakodott tetszésének hangos kifejezését adni.

A szerenádj végezte után a zenekar a főútszág és az újuton keresztül a nagy takarodó folytatás mellett a lakatnyába vonult, ő fősereg pedig nyugalmra tért.

F. hó 11-én reggel fél 7 órakor a helyben állomásozó honvédség százados a zenekarral élen a gyakorló tere mentek, a hová szintén nagyszámban és intelligens közönség gyűlt össze a szokatlan látványosság megcsodálására.

Pontban egynegyed 8 órakor főherczeg ur kíséretével együtt a gyakorló tere érkezett s a honvédség gyakorlatát alaposan megcsémélte s — mint halljuk — a látottak felett magus meglepetéssel fejezte ki.

Délben fél 12 órakor a Csillag vendéglő nagyteremben rendezendő díszelőadás meghívott vendégek összegyűltek és a nyomban megjelent fősereg urát a honvéd zenekar, mely az ebéd alatt is folytonosan játszott, a néphimnusszal fogadta. A díszelőadás háromnegyed 1-gig tartott.

A főherczeg ő fősereg délután 1 órakor indult a Csillag vendéglőből háromszékli útjára kísérve Mikó Balint főispán, Becze Antal alispán, Boesker Béla t. ügyész és Szántó József t. ügyvéd által. A főherczeget a részére kirendelt külön vasuti kocsihoz való felszállásuk az ott megjelent közönség lelkesen megajánlta. Tusnád-Alvögere való megérkezése alkalmával a fűrdő szövegüket nevében Vajna Tamás nyugalmazott törvényszéki elnök üdvözölte, azután pedig Haromszéknegye külvárosába jelent meg ő fősereg előtt, a mikor Szentiványi Miklós alispán intézett lelkes üdvözlő beszédet a magus látogatásért.

Este a főherczeg a kisérő és üdvözlő személyek tiszteletére fényes vacsorát rendeztetett s más nap reggel folytatta útját a 3 órai vonattal Kézdi-Vásárhelyre.

Párisi levél.)

(Saját tudósítások.)

Páris, 1900. május 22.

Mint általában Párisban tartozkódó hírlap-tudósító kezeltől fogva élénk érdeklődéssel követtem a világhírlapok magyar osztályának munkáit iránt. Több levelemben a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztam az itt működő kormánybiztoságunkról, a mely valóban olyan munkát végeztet, a mely minden kivívhatná az egész ország osztatlan dicsejtését.

S mit tét most a magyar kormánybiztoság, most, a mikor elkészült a nagy munkálat? Bezártá önálló pavilonunk kapuit s zárva akarja tartani a kiállítás végéig.

Bizonyára különben hangzik az Önöknek, de így van. Nem tudom érvényes-e arról a nyílt levelemről, a melyt a nagyméltóság magyar királyi kormányhoz intéztem; a naplaj, a melyben a levelem megjelent hasznos kötelesség érzéssel inditva megvártam tette panasomát, a mely ez ekztravagáns állapotot meg akarja szüntetni.

Kérve-kérem a tekintetes szervezőseget adjon helyet sorainak a hazafias meggyőződésből szájljon szintén sikre, hogy meg legyen szüntetve a tarthatatlan állapot.

A nemzetnek a párisi világhírlapok magyar osztályába vetett nagy reményeit egy ferde kormánybiztosai intézkedés veszélyezteti, a melyet a következőleg vagyok bátor leírni.

Nemzeti önállóságunkat tagadhatatlanul a Szajna parti önálló pavilonunk fejezi ki, a pelota egyösszorosind visszatérőzi ezer éves múltunkat, mert az egyes államok különböző csoportjaiban a provinciák is külön részt kapnak. E pavilon már teljesen készen áll, a befejezés munkálatait is teljesen befejezték s mindenütt dacára a világhírlapok nagy közönsége számára zárva áll.

Elő ballomára egy tünik fel, mintha ez az intézkedés csak ideiglenes volna, csak napok

kérdése, hogy megnyitassák. Vajha így volna, de mint én a m. kir. kormány biztosságától értesültem — az intézkedés állandó marad. Értelmesen nem hiszem az ad ékre keretbe helyeztet, hiszen nyomtatott utasítás, a melyet a napokban figyeztettek ki a magyar pavilon kapujára.

E nyomtatványból az tünik ki, hogy a magyar pavillon vasárnap délután és hétfőn egész nap egyáltalában zárva van, (a napokban legnagyobb a kiállítás közönsége) a többi napokban pedig, 10 órától — 12-ig, délután 2 órától — 6 óráig csak is azok mehetnek be, a kik belépő jeggyel bírnak.

És a belépő jegyet hol lehet kapni? Tíz kilométernyire a kiállítás területétől a magyar királyi kormánybiztosság hivatalos helyiségében, ahol a hivatalos órák majdnem az egész nap folyamán tartatnak, de azért a belépő jegyeket csak pont tíz órakor adják ki. S míg a többi államok pavilonjaiba jegy nélkül, szabadon léphet az ember s bár a nagy közönség, addig a mi pavilonunk kapujára a feltűrt utasítás-mellett mindenkit megbotránkoztat a nagy beléltel kiírt tilalom: „Fermo!” (Zárva.) Még csak egy pavilon van a kiállítás területén, a melynek szintén „Fermo!” felírat van kapujára szegve s ez a burok pavilonja. De míg a barokk teljesen üres, addig a miénk tele van kineccsekkel.

S mivel indokolják ez intézkedést? Azzal, hogy a pavilonban felhalmazott rengeteg értékű műkincsek biztonsága követeli meg e szigorú intézkedést.

Helyes értesüléseim szerint a magyar kormánybiztosság valóságban remeg s hallucinál, azt hiszi, hogy Párisban vannak most emberek, a kiknek egyedül céljuk az, hogy megrabolják a magyar pavillont. A mértéktelen óvatosság soha sem helytelen. De a magyar kormánybiztosság féltékenysége nem csak nevetéssé, hanem gyermekeké is. Ha valóban annyira féltik műkincseiket, a tagadhatatlanul drága kineccsek, hogy megvédeni sem engedik, akkor minek szállították ide a párisi világhírlapok? Vagy miért nem folyamodnak inkább katonai őrségért? Hiszen kevés pénzért ezt is megkaphatják a francziáktól. Másfél milliónál többet áldoztunk kiállításunkra, ezt a pár ezer forint kiadást is bele lehetne helyezni a költségek keretébe anélkül, hogy nagy differencia támadna.

Tagadhatatlan, hogy az idegen államok pavilonjaikat ezrével árasztják el a kiállítás közönsége s ha a mi épületünk is tárva lenne, úgy tekinthetnénk arra, hogy termékek méretei jóval kisebbek, mint a többi pavilonoké, éber ügyelmre volna szükség a felvigyéllet részéről. De hát ezt nem lehetne kivívni?

Hazafias aggodalommal kell felhívunk a nagyméltóság magyar királyi kormány figyelmét s tarthatatlan állapotra, még akkor is, ha ez intézkedés csak ideiglenes lenne, mert mindegy nappal, a melylyl később nyílik meg a magyar pavillon, kevesebben és kevesebben vesznek tudomást rótnak.

Megütődök az állapoton minden Párisba jött magyar polgár, az intézkedés helytelenségét belátja a magyar kormánybiztosság több tisztviselője is, de a kiknek nincs hatalmukban ezen változtatni, megbotránkoztat ezen szempont a kiállítás órási közönsége és csak napok kérdése, hogy a francia sajtó kedvezőtlen ítélete is meg ne jelenjék.

A magyar pavillont csak magyarok látogathatják akik élnek Párisba, hazánk pavilonjának belsejét is önjajkák látni, csak elvélve akad francia s még ritkábban idegen, a ki érdeklődéssel elfárad a jegyért a m. kir. kormánybiztosság hivatalába. Ezért van az, hogy míg Bulgária és Szerbia ökönyvi pavilonjaiban tiz-húsz ezer ember fordul meg egy délután, addig miánlunk ötven, legfeljebb száz!

Daczára a „Fermo!”, felírathatnak megnyitást szerint sokan zörgőnek pavilonunk kapuját, akiket a kapu, egy kis kineccsekkel lyukon keresztül, a kormánybiztosság hivatalába utasít jegyért. Mondanom sem kell, hogy a neki sem akad, aki kimenjen a kiállítás területéből s tíz kilométernyi útát megtegyen egy jegyért.

Nagyon csatlódik a magyar királyi kormánybiztosság, ha azt hiszi, hogy ezzel a titokzatos zárkózottsággal nagyobb érdeklődést fog kelteni, sőt ellenkezőleg ez ekztravagáns állapot biamál mioket s előbb utóbb nevetéssé válnak a kiállítás előtt.

Fel kell hívunk a nagyméltóságu magyar királyi kormány figyelmét a tarthatatlan állapotra s kérnünk kell, hogy tegyen lehelőleg sürgős intézkedést, utasítsa biztosságát, hogy nyissa meg pavilonunk kapuit a nagy közönség számára. Sürgős volna ez intézkedés akkor is, ha nem állandóságra volna szánva, mert hiszen a pavilon már teljesen készen áll.

Soha nem vettem volna magamnak bátorságot ama nyílt levél megírására, nem vállalkoztam volna oly háltatlan szerepre, hogy hazám Párisban működő kormánybiztosságának tetteit a legkeményebben elítélve bírálgassam, ha erre nem a hazafias aggodalom, a hazaszeretett vezetett volna, végre, ha meggyőződtem volna a földi, hogy csekélyességem szava változtatni tudna a helyzetet.

Karácsonyi Aladár.

Az új rend vármegyénkben.

(Esküdőszéki tárgyalás.)

A magyar törvényhozás egyik legújabb epokája nagy mértékben a büntető igazság szolgálatában az esküdőszék újani érvényesítését esantta láthatunk először a csik-szeredai törvényszék területén gyakorolni, midőn az új esküdőszék nagy számban díszes közönség részvételével megalakult, hogy verdíktát mondjon azok felett, kiket részint a pauperizmus, részint a tetet-lelket megmérgező pálinka, részint pedig az emberi szenvedélyeket főszéki hivattól vallás erkölcsi érzelmek lása fogalma a legnagyobb bünök elkövetésére sarkait.

Megvalósulási láthatunk tehát ez alkalommal a magyar deputáció kisebbbége által 1843-ban az esküdőszéki intézmény életbevitelére szerkesztett azon külön véleménynek, melyet az 1848. évi magyar országgyűlés az akkor alkotott XVIII ik törvényekkel megvártá telt s a mit ha az akkor lezajlott szomorú események a megvalósíthatás teréről le le sodortak, az 1867. évi május hó 17 én kelt miniszteri rendelet legalább a sajtó útján elkövetett vétség nézve díszbe léptetett, kíséreltetett az újintézet perrendtartásában a keret oda, az új esküdőszékek nemcsak politikai és büntető politikai, hanem igazságügyi intézménynyé váltak.

A megalakulás a törvényben előirt formájú szigorú szem előtt tartásával, de egész tüneményesen színezett történet. A megyeháznak az esküdőszék czájhára a törvényszék által berendezett nagyterem jeggyel ellátott, karta pedig minden korlátozás nélkül bebecsoltat közönséggel zsufolással telt meg, kiknek soraiiban nagyszámban előlélt hölgy foglalt helyet.

Délután 9 órakor megjelentek a bíróság tagjai, élükön Dr. Perjessy Mihály törvényszéki elnökkel, továbbá a közdávó Páris Frigyes kir. ügyész, a vádlott védője ifj. Molnár József ügyvéd s a beidézett 36 esküdőszéki tag.

A törvényszék elnöke a bírósági antal mellett jobbján Csipkés Árpád és balján Antalffy Gábor törvénybírákkal, ettől balra külön asztalka mellett Hocser Antal ügyvéd, mint jegyzőkönyvvezető, továbbá a közdávó és védő más asztalok mellett helyet foglalván, Dr. Perjessy elnök csemettyéjével jelt adott az aktus megkezdésére s a következők nagyhatású és kitörő éljenzéssel fogadott beszéddel vezette be az ülést:

Tekintetes esküdő uraim!

Ügyész és védőgyvőd ur!

Mielőtt a csik-szeredai kir. törvényszék, mint esküdőszéki elnök tárgyalást megindítom és így új intézményünk a gyakorlatba vezetném, üdvözlöm Önöket mint az új rend első tényezőit.

A mielőtt minden aszerve lény maga az Isten képre teremtett ember is, úgy az emberi intézmények is alá vannak vetve a fejlődés folyamatainak. A kicsiny magból a fejlődés folyamata teretelényes fa, az ökönyvi tojásból hatalmas as, az önmagával tehetetlen csecsemőből tetterős férfi lesz.

Ennek a fejlődési folyamattalnak van alá vetve az igazságszolgáltatás, sorsorbanban a büntető igazságszolgáltatás is. A kulturális élet kérdése a viz-szatorlás volt a büntető igazságszolgáltatás egyedül alakja, minden közhatalosági beavatkozás nélkül, ez az élv uraltas azt állam élet kérdéseit is szemet aszerít, fogat fogórt, Boursura, megtorlásra alapította a közönség is egész büntető rendszerét, a bizonyítást is ennek megfigyelőit alkotta meg, kiváltást, tüzes vas és forró virrpora voltak a bizonyítás eszközei. Az eljárás, sárt tükölködni, a büntetés kegyetlen, elrettentő.

A fejlődés további szakában, később itt nálunk rendök szerint alakult a büntető igazságszolgáltatás is, más az eljárás a noszomal, más a jobbgygyal szemben, más a bírós, más a büntetés.

A rendiség előtérése után irabellivé lett az eljárás, hosszadalmas, boyodalmas de ritkán megnyugtató. Mindenek felett bizonytalan a tévesség Nem is volt or csoda, hiszen még csak a mult évben is az anyorsorágban nem volt az eljárásra írott a törvény, a gyakorlat asaba meg a felek a bíró eljárásnak irányát, a gyakorlat pedig természet szerint bizonytalan, e mellett Magyarországon büntető eljárás tekintetében 4 külön jogvidéket képezett. Az anyorsorágban a bíró gyakorlat, itt Erdélyben a Fiumében, végül, a határvidéken a sárkányvölgy volt az eljárás alapja: a sajtó eljárás is más volt az egyik, mint a másik területen.

Vagy nem volt törvény, vagy a mi volt elavult hitányos inkvizitórius a jellegű vádlott teljes lenyűgözésével.

Nyomastól állapot volt az uraim! igazi tartárgia a fejlődésben, bizonytalanúság az igazságban. A bírós az élv jelentőségű határozatok túmkelegében, az oltozatás kijelentések közöttben nem tudta elhatározni, hogy mihez tartas magát, a jogteremtő fél, nem ismerte a jogit, kötelességeit, az ökönyv szabadgy jogok esélyeknek, egyesek aszerelvények voltak játékszerai.

Évszázados óhaja teljesült a jogteremtő közönségnek akkor, a midőn végre boursa évdínsedekre terjedő tervegészet után mai „Bánvadi Perrendtartásunk” elfogaltta helyét.

Az 1900 ik év a magyar büntető igazságszolgáltatás förtökörának kezdete.

eser fokkal engedett előbbi tekintetnek fagyából s az ségedett által aszarkifejlesztésű fontolgatás:

— Ungherai, Ungherosi.

Azzal bevezetett mioket hajlékába és parancsot osztogatót a mi érdeklődünk. Előkerült minden, a mivel egy ilyen hástáj rendelkezés. Volt ott bőven tej, vaj, sajt, jöfője piros bor s — talán épen a mi kedvünkért — kenyér is. A két óreg, fölött pedig a lányok előtt asztal tőrekötünk kimenteni győgségünknek a hállakodásban, (a mi helyett inkább evésre használtuk aszúkat), hogy t. l. kezdő órák nyelvések vagyunk. Sobjaj, beszélt helyettünk a családőr. Fel sorolt mindent, mit valaha a magyarokról hallott és tudott. Emlgette nagyjánk nevét, kösült elsd sorban Kossuth Lajosét, ki sokáig lakott a szomszédágunkban a ott is halt meg. Visszacsüzt mi Viktor Emanuelsét és Garibaldival hozaködtünk elő a vendégszerzőkkel egyetértelműg asiduk a sémélet. Na, hiszen ilyen nem hallották ok többet a „signori eporali” ajkáról. Nem is sajtánálk ölnék a bor s az „evviva”-t, mi sem vonakodtunk semmitől, elajajuttva néha menestgyakorlatok közben a baks ason erővút, hogy nem kínátsya magát, sőt sáhos is nyul, miből nem kínálják.

Ezen közbén a lányoknak is tetazeni kezdett a sáidhajlékák, világszékű esztr-uniformba dacára a 2 fejj asanak (egy látszik, ok jobban aszereték pártot kívül maradni) s a nagy noszot rokousasv folytán vacsoráról, de még éjszakai aszidálóról a bismotoltottak.

Nem is kerültünk em az nap háza. Természetes, hogy egy hét folyójan alatt megkapjunk a büntetőt az olas bíróság miatt. Minthogy katonáknál nem szokás, nem föllobbanok. Ösültünk, hogy csak a „kamarásdát” ismertek önkak a nem voltak kíváncsiak politikai ársélelőkre.

L. K. István.

Mult számunkból tárgyalmasz intatt maradt ki. Szekr.

A jogbizonytalanság halálának, és a szabadság, nyilvánosság, közvetlenleg alapított igazságszolgáltatás ujjaállatásának éve.

Korunk egyik legnagyobb vívmánya és a törvénykönyv, mert az egyéni szabadságjogoknak a pártatlan, egyenlő és nyílt igazságszolgáltatásnak nemcsak hirdetője, hanem biztosítója. Ennek a szemléletnek a megvalósítása, mely a 20. század vesztése lenne, hogy az egyén az igazságszolgáltatás előtt is teljesen egyenlő, szabad, a terhelt, a gyanúsított is egyéni szabadságjogait élvező individuum, a kinek joga van magát védeni, igazolni, a ki csupán közsérből korlátozható a büntető folyamán, vélekedéseket és állás a társadalom által adott jogi gyakorlásában.

Megfőbb pontja azonban új törvényünknek az, mely a büntető igazságszolgáltatásba az esküdtségi intézményt illeszti be. Korunk legelső-nálisabb jogászáinak Sallágyi Dezőnek lángelmeje illeszti be ezt büntető eljárásunkba, követte az 1941. évi országgyűlés legkiválóbbjainak nyomdoka. Az ő szemléte megértette a haladókor irányát, tisztában volt azzal, hogy midőn büntető törvénykönyvet alkotunk, nem hagyhatjuk ki abból az összes modern büntető kódexek egyik legkiválóbb intézményét az esküdtséget. Leszámolva az elő-ideőkkel, a felhozott számtalan agyaggyal, jól-hellen érvelve és meggyőződések hatalmasával beállította azt a büntető perrendszertünkbe is és hogy igaza volt, hogy helyesen tett mutatja a már-már elfolyó fől érveim.

Urain, oda térek vissza, hogy minden a mi emberi véges és gyarló. Abszolút, abszolút igaz csak az a mi Mindenható örök a változatlan akarattaló származik hozzánk. Az emberi igazság is relatív, más volt az igazság fogalma a 10-ik században, mint ma, más ma is a múltbeli igazságnál, mint ma, mint a kultúra előrehaladásánál. A kínai igazságnak tartja azt az ítéletet, a mely lopásért a kéz levágására, rágalmasztás a nyelv kivágására büntet. A török követelmény meggyűlölet azon, ha szultánja acesádjára egy tömeg török fő porba hull. meg a modern államok egy némelyikében ma a legnagyobb bünt megtorlására is igazatlannak tartják, a soha helyre nem hozható halál büntetését.

De ugyanazon államban, ugyanez jogterületen is a jogszolgáltatás gyarló egyének individua, jog és erkölcsi értéke nagy befolyással vannak az igazság gyakorlására, ugyanazon egy bírót testületben a mit az egyik bír igaznak véli, azt a másik igazatlannak tartja?

Önként felmerül hát a kérdés, mit tartottunk igaznak, mihez alkalmaztuk mint aszónormákérték lelkiismeretünket, a szával mi az ítélet, a melynek előrére mindnyájunknak törökülnök kell? E kérdésre azaz kell felelnünk, hogy emberileg igaz az, a ki közérdeketnek, a közvéleménynek leginkább megfelel, a mit a szabad és független minden befolyástól elfogultatól ment polgárok java és többesége a törvény tisztelben tartása mellett igaznak tart. Ez a mértéke a helyes és jó igazságszolgáltatásnak, az különösen a büntető igazságszolgáltatásnak. Nem a mondva csinált közvélemény, nem a pillanatnyi befolyások, töves eszmék, politikai irányzatok által irányított közvélemény, hanem a független, elfogultatlan és csupán a lelkiismeret uszára halgató szabad polgárok véleménye az emberileg igaz aszónormákérték, mert ez a legmegnyugtatóbb, legkifejezőbb, a vándóra, vándorra s az összes érdekeltekre egyaránt.

Ésért eszkoegyes, údvös, sőt áldások az esküdtségek, uraim! ésért vesztik be azt büntető eljárástunkba az összes államok, melyek a múltbeli államok közé ohajják magukat sorozni, mert hisz az köztársaság, hogy az ember elő lelkiismerete, mindenkinek legigazabb bírja, a szabad és független polgárok verdikjében nyer valódi ítélet a életet.

Nem a szakbíró iránti bizalmatlanság az esküdtségi intézmény alapja, hanem az abszolút, örök igazság megközelítése iránti törekvés, az a tudat, hogy a közsérből a köz legkiválóbb tényezői fejezik ki a leginkább. A szakbíró hármennyire független is, a törvények tömegében él, hivatása, egész élete a törvények ismerésében és alkalmazásában folyik le. A mindennapi élet esélyei, a hely, vidék, egyének sajátossága, az élet viszonyok, társadalmi és családi helyzet előtte kevésbé ismeretesek, mint a nép közséi él, valik örökösök, valik érre s gondolkozik állampolgárok előtt. Pedig égen érre van a legnagyobb szükség a büntető igazságszolgáltatásban, az ügyek egyediége azonos megismerésére, mert uraim ne képejék azt, hogy azok a büntetőeljárások a melyek a bír. g. sz. al vonatkozik egyformák, óh nem, minden egyes büntetőeljárásnak meg van az egyéni sajátossága, a karakteristikussága, melyet figyelemba kell venni a büntetés helyes alkalmazásánál. A teljes életviszony, helyzete, véralakusa, a hely, idő, nevelése ezer meg ezer különböző körülmény, gyakran állandó befolyást gyakorolnak a testre, a tett elővetésére, eszelet fogalomra, mérlegelni a hivatásos bíró nem képes, úgy, mint önk uraim! a nép javai.

Ésért kellem meglevő áldások az esküdtségi intézmény. Önként uraim, mint ez intézmény első alapított legem meglevő aszért, mert hazánk minden igaza polgárainak, úgy nekem is az a legfőbb vágyam, hogy a magyar büntető igazságszolgáltatás azon piléteirre helyesessé a mely á megilleti, legyen szabad, független nemese és mindenek felett megnyugtató, közéletre meg az igaznak és jónak örök forrásai.

Ha önk uraim ettől az érseletől álhatva gyakorolják bírót tisztiket, a miről eleve is meggyőző győződés, ha minden külső befolyástól, anyagi érdek, ellenszenv, rokonszenv, információ, befolyás, hívság, hiúságtól menten egyedül lelkiismeretük számára halgatva, magukba szállva adják aszavazatukat az igazság sorpenyijébe, akkor uraim! áldást hozó munkát végeznek és önk lesznek az igaznak élett adó és enyhit nyújtó forrásai.

Ne feledjék azonban azt som uraim, hogy az állam és társadalmi rend, vagy a mi ezzel egyenlő, az állampolgárok közös érdeke, a közérdek megköveteli önköktől is, hogy a midőn lelkiismeretüket megkérdezik, gondoljanak arra is, hogy a közérdeke igen gyakran összejöttésébe jön az egyéni érdekek s így igen gyakran azt a mi egyénileg jognak és igaznak látszik, a közlés viszenyitva veszélyesnek, igazatlannak koll tartanunk, különben az állam létét és közös érdekeitnek tennek ki veszélynek. E közérdek megvédésére hozuk meg alkotmányunk szerint, ó Felsége által szentesített törvényeinket és a törvényeket tisztelben tartani, azok rendelkezéseit követni épen úgy állampolgári és erkölcsi kötelességünk, mint amas erkölcsi törvényeket, melyek a minden jó kultúrásáttól erednek. Önk uraim mit állampolgárok, mit esküdtek a törvény őrei is, a melyet mind maguk követni, mind azok követésére másokat aszorianat tartoznak.

Önköket aszavazatuk megadásában nem köti és ne is kötsse semmi, csupán lelkiismeretük száva, ne feledjék, hogy mint a hazánk igaz és lü állampolgárainak lelkiismeretük szavát is a törvény rendelkezéseit irányítják.

A mely elveket dicső elődeink a múltbeli Európában a maga idején legkiválóbb büntető törvénykönyvben leraktak, fogadjuk el aszónormákértékül. Mit ez olvek szentit büntetőeljárásunk mozdított ki, azt ha a tott individua jelenségei szerint az önk lelkiismeretes megfontolása után a törvény ismerveivel bir, csupán aszért, mert önk a törvény rendelkezéseivel egyet nem örtenek, no nyilvánítsák megengedéssel, jogos vagy nem büntethetőnek. Ne feledjék el soha, hogy a bíró, legyen az esküd, vagy szakbíró, nem helyes-heti magát a törvény fölé, hanem onok határain belül mérlegeli legjobb tudomása s meggyőződése szerint a vádlott ellen és mellett felhozható közülményeket.

A vád és védelem képviselőit is az igaz kutatásának szervoi, az anyagi igazság kiderítése mindnyájunknak legjobb törekvésünk, az anyagi igazságnak, a mely halntus erejével meggyőző mindenkit a megnyugtat. A közvád igen tisztelt képviselője nem a büntető és inkvizitorius közege a büntető igazságszolgáltatásnak, hanem az állam, a közvád képviselője, a törvény hivatásos-aszert őro, a ki nem büntet koros és vél minden gyanúsítottban, nem a megtorlása törökzik csupán, hanem a megzavart jogrend helyreállítására s célja, azé a jogrend melynek fontatása mindnyájunk közös érdeke, csupán erre törekszik, csupán ezért áll itt. A védelem nem zárkózhatik el a közérdek elől, de nemes hivatása az üldözött érdekei mellé rendeli, hogy midán a mi az anyagi igazság érdekében első sorban védeuceze érdekében fontos és helyes, előlök, önk előtte tárja esküd uraim, ó kóp oly tényezője a bün-pernek, a ki a pártatlan igazság érvényesülését elősegíteni van hivatva. Közös orgonumai vagyunk az állam büntető igazság szolgáltatóinak.

Egy közös cél legeg mindenkinek szeme előtt az a közös cél, melyet beszédem célja je lozom az emberileg igaznak érvényesülésre, annak az igaznak, a mely minden jónak az alapja s melyről a klasszikus azt mondja „iustitia regnorum fundamentum“.

As urak szívélyes üdvözlése mellett aszal a forró ohajzával zárom a szavamat, adjon a mindentől agcedelmek, anyuikbi tiszta érzelmet, szívünkbe igaz érseletet, hogy az ideális igaz utat törekedve, azt megközelítve, a magyar büntető igazságszolgáltatást az összes állampolgárok megnyugtatóására, edes maguk hazánk ügyére s dicsőségére gyakorolhasuk.

Azúttal Páris Frigyes mondott szintén lendületes szép beszédet a melynek főb vonásai ezek voltak:

„A kir. törvényeszkői elnök ur ajkáról elhangzott nagyszabású beszéd után nem sok mondani valóm maradt, mindkzmi által engedjék meg, hogy a magam részéről is az alkalomból röviden egyet-mást föllemlések. A törvényhozás híltésége egy taláta, hogy tökéletesen a büntető igazságszolgáltatás akkor, hogy ha a fontosabb bűnemek feletti is azon közfunkcionáriusok itélkeznek, kik a nép között élnek, azok közül kerülnek s főb tulajdonságaikkal ismeretesek.

Minden közhatalom képviselőitől bizonyos képességeket elvárunk, s hogyha az esküdtek jó része törvény tudományal nem is bír, az mit sem árt, mert azok csak azon kérdések felett itélnek, melyek a vádbeli ténynek a vád lott általi elkövetését tárgyzásák s azon egyelőb kérdés feltételezik: vajon a vádbeli tény valóban megtörtént-e s az a vádlott által követett-tett-e el? De még is alig van közfunkció mely több kvalifikációt kíván, mert az elősorval elő-adott vád a védelem, a tanúkna a vádlottnak szeme, hangja, arcvonásai, a határozottság vagy habozás, mi ez eljárásban a bíróság szemé előtt történik a legnagyobb hatással lévén az esküdtek egyéni benső meggyőződésére s befolyására.

a hozónló itéletre, tehát mindezek éles megkülönböztetését követelnék, mert a legelőltélet a bírótól az itélő képesség, az észrevetés, megkülönböztetés, emlékező teheltség stb., de ezeken kívül a lélek és jellemi halmazát tulajdonságai kell hogy legyenek az itélkezőnek, kinek el kell nyomni az előtörő indulatot s kimondani az igazságot.

És ez nem minden. Jóakarattal tartozunk ember társaink iránt, a bűnösök iránt jóakarattal képez biztosítékot a megítésre, javulás előmozdítására. Így lesz a bűnös és nem a büntetett büntelve. A kötelességvadás, felelősségérzet mellett nemeseen érvo szíveszerezh igazságot.

A jövőbe azonban senki nem láthat s így nem tudjuk minő eredményt hozhat létre az esküdtséki intézmény, melynek erkölcsi meggyőződése előtt ezéle mezo lesz nyitva. Különböző helyet foglalunk el a nézoptit is különböző, de az cél egy: hogy a polgárok felett hasonló polgárok itélkezhessenek.

Mi a kik itt állunk tudjuk, hogy nem a bűntet kell minden áron korezni, hanem az igazságot s én azt az ohajléstomat fejezem ki, hogy az igazság szolgálatát minden lényezője az igazságot keressék.

Tisztelettel üdvözölöm az esküdtségi bíróság tagjait a szerencsét kívánom működésüköz.

Ezután Molnár József védő tartott szintén határos beszédet, mely következőleg szól:

Nagyságos Elnök ur!
Tisztelt Esküd urak!

Angliában midőn esküdtségek olé állítottak a bűnös már századok óta a vádlott ama kijelentésével kezdődik a tárgyalás: „En kívánom, hogy ügyemben isten és a nép által itéltessem meg.“ Ez tisztelt uraim nem közönséges szöveg formá, hanem egy mely jelentőségi kinyilatkoztatás, mert magában foglalja a bün megtorlásának az ember életében alkalmazható olyan megtorlási módját, mely a legtekőletesebb és legigazabb.

Az ember életét ugyaneu nem egyéni, mint kell szellemmel való folytonos kölcsönözésde vitalkodás és összejöttés: az egyik az ember önmege a saját lelkeben, a másik pedig azok lelke és azaz, kikkel érintkezik, találkozik, vagyja embertársai. Midőn tehát valamely bűnös valamilyen cselekedetének következményei előtt áll, első sorban az önmege, másodszorban embertársai, a nép itéletét kell meghallgatnia.

Az ember önmagának bírálatát a lelkiismeretben hallja meg és az Istennek e földön való itéletét a lelkiismeretben nyilatkozik meg, a nép itéletét jogforrásban és hivatalosan az esküdtségek utján bíróságon és így midőn egy vádlott tetteinek elbírását az Istennek és népre bizza, akkor az esküdtségek intézményének elkerülése lehetetlen.

Magyarországon a büntető ügyekben az új bűnvádi eljárás hozsávu be az esküdtséki bíráskodást, most midőn a calzokorodai kir. törvényeszkői területén először van szerencsénk az esküd bíróság működését látni és érzeni, a védők kor nevében is üdvözölöm kell or inatituciót, mely már minden civilizált államban bevált.

Az esküdtségeknek tisztelt uraim nemcsak az ol előnye, hogy érzékenyebb annak megállapításában, hogy ki milyen fokban hibás és bűnös és így tökéletesebb az igazság kimondásában, hanem egyuttal egy nagy ikole is.

Nép és erkölcsi nemeseit határos elmaradhatlan a annak ereje pedig egy jó kormányásnak olvedgetetetlen eszköze.

Nincs semmi, a mi az emberek lelkeit annyira átalakítaná és jó irányban megváltoztatná, mint a hatalom gyakorlása. Mert midőn az ember éri, hogy ó felétés embertársainak közhangulatával szemben is az itéletért, melyet mint esküd kimonak, abban a pillanatban a közönséges gondolkodásról egy magasabb polczra lép a lelökben nemcsak az ó egyéni nézete, hanem a közhangulat ereje is viszatükörződik. A közölköb való ezen részesedés függetlenit az ember gondolkodása módját s hozzá szoktatta ahhoz, hogy nem szabad az ember tetteiben csak a saját akaratát vagy szenvedélyét tekinteni, hanem meg kell találni minden tésben az embertársak, a társadalom, az állam iránti kötelességeket is.

A büntetésnek minden irányu feladatát épen ezen indokokból az esküdtségek oldhatja meg a legúntabb forrásban, mert midőn a nép embertársai felett bíráskodik, képviseli egyben a társadalom érdekeit, márszert pedig nem hagyja figyelmen kívül a bűnös személyi viszonyait se s a mindíg felújuló esküdtek sorozata garancia arra, hogy az elbírálódnó gonosz tett mily mérvben hatott rendelőtök a társadalmi rendre s a tett veszélyölése nagyban kívüli mily fok az erkölcsi súlylétyedése az a jogrend megsértése minő kárt okozott.

Ezek azok a garanciák, melyek költségelonné tették a nyugati államokban az esküdtségek működésének helyességét. Magyarországon pedig soham volt az az ország, mely a haladás elől elzárkózott volna. Örömmel fogadjuk tehát mindannyian, midőn az igazságszolgáltatásban bevonják a népet is. Mert a nép, habár téved is néha; mindig olyan erőforrás, melyből a ki melyen merít, mindig talál gyógy-aszemeteket. Csak ve szini és nevelni kell őt: midőn az esküdtségek ilyen irányban egy hatalmas ikole, eszert több okunk van arra, hogy biznunk és reményünk a nép igazság érzésében és annak fejlettségében a miert is üdvözöltem nem árthatom be alkalma-

sabb jelszóval, mint a magyar katona jelszavával: Csak előre!

Az elhangzott szép beszédek után elnök az által 10 percze felegette, minék letelendő vádlott csak-azutánbírói Gál Antal vezetett elő, híhez az előnye az általános kérdéseket megtevés, a 20 éven fejtelen vázna fu korlátoztnak látszó elmájével még életkorát sem tudta megmondani.

A terbére rőt bűncselekmény abból állott, hogy apját Gál Alajost ez év Április havában egy késsel megölte; és pedig úgy történt, hogy a Szent Mártonról nevével hazatért apa egy kisét bepálinkázva a tázhely körüli lótelepedésük után felszökebe belekötött, hogy rosszasága és tanysága miatt magukat leuntartani soká nem tudják, mit a nő szintén zónódkil nem hagyva, szöbölí perpatvar keletkezett közöttük annyira, hogy a férj a nő megverésével fenyegette s midőn erőbbi a fenyegetésre azt felelte: „ha megveresz anyyi“ a férj egy vaslapkát ragadott s nejt fölfejtésében háttábotta.

Erre a dok, Gál Antal, kiket haszárkezekülkor Pál András és Csizsér János szomszédokkal az asztalnál olva együtt találtak a kük az előtt pálinkázak volt, de akkor szivarostak, az apját kérdése vonta, hogy étes anyját miért bántalmazták? ezért az apa felvilágosítást helyéről, az sük két iképs látvásgra bíó hát is a vaslapkával homokos csapja, hogy egy fü véreb borult s annak hatása alatt ez az előtte leverbó bicakát felkapván, egyenesen apjának mellé dobla oly gyorsasággal, hogy a két letelező férfinak ideje nem volt a véres tett megakadályozására, az apa pedig lerogyott és azonnal meghalt. A fü rögtön kiluzta a véres bicakot apja mellől, azt elhobta és gyorsan elmenekült a házból ki az erdőre, hol hosszab ideig bolygott.

Az általános kérdések után az esküdtségek megalakítása vette kezdetét a sorokló utján az az napi tárgyalásra rendezet tagokból kijelöltettek: Zakariás Antal, Kristófa, Szabó Mihály, Zakariás Jakab, Márton Fencsér, Salamon Jakos, Köllő János, Pusks Sámcser, Lakatos Mihály, Petrea András, Pádár Imre, Szántó Ábrahám, és Hriden Hugó. Pótagunkal védő Fejér Jakab és Márton Ignác s esküdtsételeire hivatván fel, következő esküt mondták el egyenként: „Esküdöm Isten engem egy segedőm.“

Ezután felolvastatták a vádlevét s az eljárást a vádlott és tanúk kihallgatását kezdetét vette. Vádlott, bár az előzetes vizsgálatnál beismertében volt, tettét ezuntal tagadta, valék azt erősívegeten, hogy miután az apjától kapott ártás folytán arczát és szemét a vér elborította, ő nem tudja vakon mit cselekedett, de apját nem akarta megölni.

Az özeveg elmondja, hogy férje öt tette és ezóval többör bántalmazta, özveva a zezegényeséget, s az utóbbi években költés is abból származott, de lát, a ki őt meggyilkolta, a többiben is jónak szerette a békességben élete egyált, tanuk pedig egyhangyán az adták előt az eszelet, a mint előbb jelezte lett.

Kihallgatták aszutan Harmath Leó járási és Kolonics Dénes körrosvot, mint benczólo orvosokat, kik egyhangyó bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy a halál oka a jelzett kesszurás volt.

Majd a bíróság vonult vissza s formulázta az esküdtek részére a kérdéseket, hogy t. i. szándékos emberölés, vagy pedig halált okozó orvos testi sérítés esete forog-e fenn, melyekre az ítélet hozatalánál tekintettel kell lenni a miután ez megtörtént, Páris ügyész tartotta meg vádbeszédét, melyből az igaz humanitarius szemlele nyilatkozott meg s elejében a szándékos emberölés vádját, csupán a halált okozó súlyos testi sérítés büntetésért kért a büntető törvénykönyv 306. §-na alapján marasztaló ítéletet. Miro Molnár József védő megleb védebeszédet következett, ki védekezésnek teljes felmentést kért.

Ekkor az elnök az esküdtségi bíróság tagjainak az eljárás illetőleg részletes tájékoztatást adván, ezek visszavonultak és szavazatlóbbaséget az elő kért léreza nemmel felelték, míg a halált okozó súlyos testi sérítésen vádlottat egyhangyló bűnösnek mondták ki s ennek alapján a bíróság Gál Antal 3 évi fegyházra ítélte s a vizsgálati fozsgából abba egy hónapot betudott, mely itéletre egy elítélt, mint védője belenyugodott.

Másnap azelőt e hó 8-án gyimeskőszőlőki Bodor György ált a vádlottak padján, ki ugyancsak halált okozó súlyos testi sérítés büntetésével volt terhelve és a ki szomszédját Bodor Józsefet, midőn az előbbinek kerjébe ment maclezzat kibajtani a kirt mellett összejöttésben, a közben, hogy Bodor József radat emelt rá, hogy a kerten át hozzá ü-szó, Bodor György a szolgálati Tankó lona kesszéből egy társé felvágott rövid cantokot elvívén, a kerten át Bodor Józsefre oly erővel dobta át, hogy annak vége koponyapereget idézett elő s a kapott eszelet folytán 5 hónap alatt elhalálozott, mely idő alatt meg sok ideig feujárt, de elemje megháborodván, egyszer felakarta magát akasztani, máskor pedig vízbe ugrott s onnan kimentették.

Tettes áhatatosan tagadta, hogy ő megöltö volna Bodor Józsefet, bár a tanúk meggyőzően elvették a vádat és a vádatok csomórá s igazolta, s vádatoknak szembe nemnézően, hogy a tett utáni kihallgatásánál behemerték volt.

A kihallgatott szakértők: dr. Filip Sándor, dr. Kolonics Dénes és dr. Harmat Leó azonban a halál okát részben a kapott átérő folyamlatának, részben más körülményeknek tulajdonítván s mert még más tanúkban a nevezetesen egy csendőrmesternek kihallgatásán s az orvosi szakvéleménynek az igazságtól orvosi tanácsok elterjesztése mutatkozott szűkebbnek. A kivárándó indítványára a periratok kiegészítés végett visszaidényelt határozattal.

E napon az esküdt szak tagjai voltak: Madár Imre, Buzsák János, Zakariás Péter, Puskás Samu, Kóllós János, Koczka Tamás, Veres Zsigmond, Petres András, Potoczki Kristóf, Agoston Agoston, Salamon Alajos, Molnár József, Pótlagok Sándor Gergely, Albert Balázs. A bíróság részéről Dr. Perjessy elnök, Éltés Zsigmond és Csikós Árpád szavazó bírák, védő Páris Frigyes, jegyző Bocskor Antal, védő Bárdhá Ignác ügyvéd.

A 3-ik napon gyimes-középléki Ambrus Dávid került a vádlottak padjára szándékos emberölés bűntettéért.

Az elsősköz bíróság ugyanazon személyek által volt képviselve mint az első napon, a vádat Páris Frigyes ügyész, a védelmet Dr. Fejér Antal ügyvéd képviselte. Az esküdtök sorolás újjak voltak: Karda Mihály, Szántó Abraham Buzás József, Puskás Samu, Szabó Miklós, Madár Imre, Albert Balázs, Veres Zsigmond, Potoczki Kristóf, Márton Ferenc, Kóllós János, Lakatos Mihály, Pótlagok Salamon Alajos, Sándor Gergely.

A vád abból állott, hogy Ambrus Dávid a folyó évi február havában egy két nap és egy fél nap lakadalmi alkalmával bátyjait Ambrus György és Ambrus Péterrel a nota hazatérés föltétele mellett, miközben biciklet ragadvány, többször lezárulással fenyegetett, a mit meg is tett, mert két embernek a biciklet kezébe ki-csavarni nem sikerült, a zsurk kivételről a házba betolató más egyikehez azért, kinek sikerült a dőfés elől félreugrani, azonban a felbőszített ember tovább folytatta bűnös szándékát a biciklajt az előbbi után belépő saját névvel Ambrus Katanának mellébe szúrta, a ki Tanék István vadházasságban él. A halál 5 nap múlva következett be.

Bár vádlott teljes itaságára s önkívületi állapotára hivatkozva, a tény elkövetésének tudását állhatatosan tagadta, de mert a kihallgatott 33 tanu nagyobb részének vallomásaiból a cselekmény elkövetése vádlottnak beszámít-ható állapota igazolható, bár Dr. Fejér Antal védelem eléggé himnaitai igyekezett szép védő beszéddel védenekének teljes itas állapota miatt beszámíthatatlan cselekményét annak lehetetlen ségét, hogy épen teatvérdé sérteni s meggyilkolni akarta volna s így felmentést kért, az esküdtbí-róság szavazattöbbséggel Ambrus Dávidot halál-tól ószó sulyos testiértését büntetésnek mondotta ki és 4 1/2 évi fegyházra ítélte.

Folyó hó 11-én történt a negyedik esküdtí-szki és talán végeredményében a legérdekesebb tárgyalás. Azért mondjuk, hogy legérdekesebb, mert az az esküdték verdiktje alapján az esküdtbí-róság a sulyos bűnben leledző vádlottat felmentette.

A vádlottak padján egy 24 éves fiatal óv, asszony ált. Nove: Huszár András, szül. Baróti Rózián. Bűne: hogy lakóhelyén, Gyergyó-Csomafalván apósának Huszár Sándornak cedrét felgyújtotta, mely a bűnös levő tárgyakkal együtt teljesen legett.

Sulyos büntetést, olyan sulyos, hogy arra a büntető törvénykönyv 6-tól 10 évig terjedhető nehéz rabságot szab.

És ennek dacára a felmentés alapján szolgálatot a közönség a legnagyobb megelégedéssel fogadta.

Mikor a bíróság helyét elfoglalta és annak jeles elnöke, dr. Perjessy Mihály a főtárgyalást megnyitotta s a vádlott belépett, mindenkinek meg-lépetésé tekintett rá, s a hallgatóság közül igen soknak alkaliban azon vélelem fogamzott meg, hogy alkib hibeó hogy ez az ártatlan ki-nézésű asszony a terhéro rótt bűncselekményét ép ézzel követte volna.

A vádlott személy azonosságának megállapítása és a beidézett tanúk és szakértők megjelölésének konstataciója után, megalkították az esküdtöket. Kiszorítottak rendes tagok: Potoczki Kristóf, Fejér Jakab, Salamon Alajos, dr. Kolonics Dénes, Sándor Gergely, Lakatos Mihály, Petres András, Zakariás Jakab, Csikós Mihály, Sarosi Gergely, Madár Imre, Csikós Mihály; pótlagok: Szabó Miklós és Puskás Samu.

Erre meghozódott a vádlott kihallgatása. Elismerte, hogy a terhéro rótt bűntettet ő követte el, s azt is kinyilatkoztatja, hogy bűnösnek érzi magát.

Féltés ment igaz szerzetéből édes apja ellenében dacára Huszár Andrásból.

Ezen tette azonban nem hozta meg a várt és remélt boldogságot. Féjre rövid időn elte-gesedett, befeláldozónan ápolta egész haláláig, a legmunkásabbakat is megvonta magától, csak hogy a szenvedő számára olcsóvára jasson; életét azonban megemertette egy kiállítatlan természetű, mindig szertőlódó apja, ki folyton szidta, piszkolta sőt több ízben tolvánnyal is

Caik-Szentimrén Tankó Albertnek bíróját történt választása ellen beadott felebbezésének hely nem adatott.

Kázson-Alitz, Feltiz és Impér község-eknek adószékét rendezés-reformára iránti határozata helyben hagyott.

Kázson-Felizi Balázs Andrának bíróját megválasztása elleni felebbezés elutasított. Menasz község azon kérésével, hogy úgy nevezett „Vasandító”-i kiépítésének költségeivel a község egy pár évi utódja engedtessek vissza és hogy a nevezett öt hegyen inneni részének kiépítésére Csobánfalva, Csomortán és Pálfalva községek köteleztesenek, elutasított; azonban Antal József menaszgi elkészült bizottsági tag felszólására az alábbián utasított, hogy a kérelmes község egyelőre nem vizsgálja, hanem megvizsgálja a földhivatal, a annak folyta-tólagos kitérítése az érdekelte községek is annak idején utasításának.

Ezek s több más községi ügyek, községi számadások, pótadó kirovás, pótközségvételek stb. letárgyalása után a másodnap közzgyűlés délelőtt 11 órakor véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK

— **Érettségi vizsgálatok.** A csik-somlyói főgimnáziummal az érettségi vizsgálatok folyó hó 9-én kezdődtek meg. A vizsgálatoknál jelen volt Kuncz Elek tankerületi főigazgató és dr. Vajda Gyula a kolozsvari egyetem történelmi tanácskények egyik tanára. Mint hogy az általános eredmény lapunk zártnak meg ismeretlen, arról a közlelbi számban fogunk beszámolni.

— **Eszküvők.** Szabó Lajos helybeli jó nevű borbély és fodrásza a múlt héten vette oltárhoz Pototzki Irén, Potoczki János eskizero-dal lakos leányát. Jakab Béla eskitaplocai má-szabos szintén a múlt héten esküdtöt meg csi-k-szentimrei születésű Bálint Etelkával.

— **Iskolai ünnepély.** A borszéki állami elemi iskola tanterületé folyó hó 8-án Ó Felsége I. Ferencz József apostoli királyunk megkoronázásának évfordulója és a 9 százados keresztény Magyarország fennállásának emlékére a községi lakosság részvételével délelőtt 15 pontból álló ünnepély rendezett. Délelőtt 9 órakor nemzeti szimű lobogó alatt a tanterület és növendékek a helybeli róm. kath. templomba vonultak, hol a „Te Deum”-mal megkezdett isteni tisztelőzet végig hallgatták. Az ünnepély a központi iskola nygteremben folytatódott. Elnöki megnyitó után a növendékek a két szölamu himnusz énekeltek, melyet a közönség fenállva hallgatott végig. Ezután következett a növendékek részint hazafias, részint a szent évre vonatkozó szavazatai, a melyeket közbe-közbe szintén két szölamu betanított „Póthi dal, Szózat, Népdal” stb. ezimű énekek váltottak fel. Alkalmi felolvasást tartott Vadász Károly, a szent évről Vadászné Bartalis Julia. Az ünnepély végén a jó magyiasietű és szorgalmas tanulók között kiosztott 72 drb jutalom könyv, ezek között volt a „Székely Egyesült” által ajándékozott 10 drb jutalom könyv, a többi pedig az áll. iskola pénztára fedezte az e célra egy mulatsághól befolyt összegből.

— **A koronázás ünnepe.** Ujra ismétlődő meleg lelkesedéssel szokta évenként meg-ünnepelni a magyar nemzet junius 8-án a koronázás évforduló napját, habár nem is hivatalosan, de lélekben és szívben. Ez a tény annak a benső érzelmeknek a tanúsága, melyben a koronázás királyi s hű magyar nemzete együtt élnek és éreznek. Magasztos ünnepe ez nekünk, ha meg-gondoljuk, hogy emlékeztünkben évenként fel-újítja azt a nemes szövetéget, mely nemzet és királyi között létesült s a mely egyforma biz-tositéka Magyarország alkotmányos szabadságá-nak és szilárd támasza a trónnak. Ezért ünne-pelt eme napon szerzetést az ország hazafias népe s különösen a tanuló ifjúság, melynek a mi iskolánkban is akart szönetet a háládó isteni tisztelőteken mondott szözetemű szerzetett királyunkért.

— **Székyefiúk elhelyezése.** A székyefiúknak magán iparosoknál való elhelyezése s különböző iparágakban való kiképzéséhez állándó gondolkodásra tárgyát képezvén a kereskedelmi és ipari kamárnak, valamint a megyei iparfejlesztő bizottságnak, a felvételnek ez évi első turnusára több mint 60—70 fű jelentkezett és hó 10-én a vármegye házánál. Nem tudjuk mi okból, az iparkamara képviselője a fűk beszo-rozódásnál való közreműködésére nem jelenvén meg, a felvétel ezáltal nem volt eszközölhető s így a kérelmezők későbbi határidőre fognak új-ból behatolni.

A megyei törvényhatósági bizottság ülése.

Caik-Szereda, 1900. május 29. (Folytatás és vége.)

A második nap folytatott gyűlés, melynek tárgyait többnyire községi ügyek és magán kérvények képeztek, teljes részvétel mellett folyt le; a tisztviselő bizottsági tagokon kívül állt 5—6 küllag jelent meg a gyűlésen, s így a halmas teendők alig pár óra alatt egy esztendői felszámolás mellett elintéztet nyertek.

Ezek közül megemlítjük a következőket: A dítrói rendőrbiztos és közgyámi állás-sokra történt választás ellen beadott felebbezés meghallgatásával a választás megemmitelt és s választás rendeltett el; ellenben Gyergyó-Szentesi községben esküdtelt tisztújítással megválasztott adószék, birtok nyilatvartó, 3-ik és 6-ik tizebeli tanácsosok választása elleni felszólításnak hely nem adatott.

Remete közgyében Ivácon Antalnak mező-rendi tanácsosát történt megválasztása, az az elleni felebbezés félre tételével, jóvá hagyott.

Alfalu községnek temetkezési szabályren-dele megemmiteltett.

Salamási Császár Istvánnak mezőrendi tanácsosá lett megválasztása helyben hagyott.

Caik-Szentimrályon az évi február 17-én megtartott községi tisztújítás megemmiteltett s új választás rendeltett el.

Csicsó községben a „Hargita” fűrdőnek szabadságából szeredai Hajnó Ignác részére lett bérbráadás megemmiteltett s szabályszerű árverés tartása rendeltett el.

A Gyimesbükben idei február 19-én tar-tott tisztújítás felebbezés folytán megemmiteltett.

— **Iskolai ünnepély.** Folyó hó 8-én délelőtt 10 órakor tartotta meg a polgári leány-iskola a koronázási évforduló alkalmából ren-dezett ünnepélyt csauson összejáított program-mal, kevesek részvételével. Úgy látszik, nálunk meg a tanulókhöz legközelebb állók eme mu-tatnak kellet érdeklődést az iránt, vajjon miként igyekeznek, szorgalommal és kitartással a jö-vendő nemzedék első nevelői, kik a schola matorna-ban adják majd meg gyermeküknek azt, mi egész élete folyamán meglikás rajta mivel őt igazán emberré nevelik, művelte ér-kölcsök és lelkeleg naggyá tehetik, a sziv nemességét a lelki jóssággal a minden meser iránti fogékonyssággal keblébe oltván. Ugyan ezen napon esküdtelték tárgyalás is tartott, és lehet egy ok, tán a legfőbb annak, hogy azon az igazán gyönyörködött ünnepélyen egy kevesen vettek részt azok közül, kiket ily alkalommal minden esztől kellett volna ta-lálnunk. Az ünnepély a magyar ember minden kívánáig, kérését összefoglaló minden el-énekésével vette kezdetét, melyet a leánykák kara az előírások szabatos betartásával adott elő, ezután az igazgatózó lépett a podiumra a emelkedett, rövid kerek beszédével a növendéket és a pár jelenlevőt az ünnepély je-lentőségére figyelmeztette, mert hiszen fiatal a nagy Magyarországnak az a korszaka, mely-ről meg akar emlékezni, de értékre nézve nem igen van a mi fölötté álljon. Lelekesüléssel em-lékszik nagy ama haladástól, egy az anyagik mint a szellemiek térsen, mely édes hazánkban van azokat a szomorú eseményeket követő ün-vedetes nap óta, melynek emlékre szenteltek ezt a napot. Beszédét, majdnem ismeretlen zá-radékal látja el s a királyi életével fejezi be. Az igazgatózó után egy kis első osztályos növendék vált ki a többi közül, hogy ő is mondjon a jelenlevőknek valamit. Mindenki nagy figyelemmel várta a kis Csibi Rózát s ő a várakozásnak meg is felelt, mert bátran, szépen elszavolta Bán Aladár „A királyér” című költeményét. Éltés Jakabné felolvasta az igazgatózó alkalmi, hasonlatokban gazdag, de gondolat nélkül sem szölkölődő elmélkedés szerű dolgozatát, mely után Bálint Zsófia ne-gyedikes oszt. tanuló Lamperth Géza „A magya-rokhoz” című költeményének elszavallásával gyönyörködött. Az ünnepélyt Jókai „Király himnusz”-a elénekésével zárták be.

— **Az építő iparosok kongresszusa** folyó hó 4 és 5 napján folyt le Budapesten. A eszikeszeredai ipartestület a kongresszuson Vá-ra di Károly helybeli építőmester képviselte.

— **Kérelmem a kassai m. kir. gada-sági tanintézet volt hallgatóihoz.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézet ez év folyamán több be negyed százados fennállását. Ez alkalomra az igazgatóság egy „Emlékkönyv” megszerze-tését is terbe vette, melynek keretében a tanintézet eddig végzett hallgatóinak névsorát, je-lenlegi állását és tartózkodási helyét is felvenni szándékozik. Ez uton is felkérte tehát az illető arakat, a kik ez ideig nem jelenkeztek, szive-kezőnek magukról írték adni és a feltüntetett adatokat nevezett intézet igazgatóságához minél hamarabb beszölkölteni.

— **Iparos Gróf. Lázár Jenő gróf kiváló műzéléről** és remek alkotásairól ismeretes. A ki az 6 gyűjteményét, faragványait, bútorait, majolika tárgyait, festményeit stb. látta, soha el nem felelt. Jelenleg is nagy asztalos műhelyt tart Magyarországon a nemes gróf, melynek ő a vezető mestere. Az ott készített műveit kivé-letül bútorokat a Marosvásárhely és hóg végén megnyitott székyei kiállításon a nagy közönség is megemmelhet, mert Lázár Jenő gróf bejelen-tette a kiállításon való részvételt. Csopán a bútorai 40 négyzöld méter területet foglalnak el a székyei kiállításon.

— **Székyi fűrdők kiállítása** Hegedűs miniszter látogatása alkalmából Marosvásárhelyt rendezendő székyei iparkiállításának egyik leg-szönbö csoportja mindenesetre a székyi fűrdők kiállítása lesz. Csaknem valamennyi fűrdő és ásványvíz tulajdonosa bejelentette immár részvé-telt. A kiállítás biizottság eleve gondoskodott, hogy a csoportnak az elrendezésben is meglegyen jellegzetes, úde hatása. A látogató többszög később meghatározandó napokon megjelölheti a különböző forrás ásványvizeket.

— **Az Eke a székyei kiállítás.** Erdélyrészi Kárpát Egyesület bejelentette a Ma-rosvásárhelyt rendezendő székyei kiállítás rem-dező bizottságának, hogy a székyi fűrdőket im-pertelt loirasait, rajzgyűjtemények grafikai tér-képeit, az ásványvizek alkotó részeit stb. kiál-lítja, már e célra nagyobb területet kért. Es érdekes gyűjtemény székyei stila állványokon és székyenyeleken lesz kiállítva.

— **Turó kőműves a székyei kiállítá-son** Mocán Todor háromszéki sajt és tárggyá-ras arra vállalkozott, hogy a székyei kiállítás Marosvásárhelyt a székyei hegyortáró kőműves bejelölje mutatni. A rendezőség kézzsággal adott helyet az eltervált vállalkozásnak.

— Szabályrendelet megerősítés. A törvényhatóság bizottság a megye területére nézve most fennálló építkezési szabályrendelet 26. §-át módosítván, egyuttal az egész szabályrendelet érvényét Szereda városra is kiterjesztette, még pedig azon lényeges megszorításával, hogy a város területén ezen ut az úgynevezett „Szék utja” végéig kezdve a zöngődi „Hosbanjáró”-at kihasználva mindenféle lak- és gazdasági építményt szilárd anyagból, természetesen lehezen építeni. A törvényhatóság ezen intézkedést több szeredai lakos megfélemlézte; azonban annak ügyében kívül hagyásával a helygáminiszter, egyetértve a kereskedelmi miniszterrel a módosított szabályrendeletet helyben hagyta.

— Ösztöndíj. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter az 1894. évi június hó 15-én 52761 sz. a. kelt körrendeletének kapcsán értesítette a kamarát, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank által 1892. évben alapított 20,000 koronás kétfoldi tanulmányra szánt ösztöndíj 4,1/2% kamatát, vagyis összesen 1350 koronát a f. évben az alapító levél értelmében egy felső ipariiskolát jó sikerrel végzett iparosoknak szándékozik kiadni. És ez ösztöndíjra pályázatot birtott, melynek feltételeit a következőkben állapította meg. Az ösztöndíj ényeresét iránt folyamodhatnak oly iparosok, kik a budapesti vagy a kaszai Állami felső ipariiskolát jó sikerrel végezték, mely körülmény iskolai végbizonnyítványgyal igazolható. A folyamodványban megjelölni azon speciális ismeret, melynek elsajátítása, vagy tovább tanulmányozása végett az illető a tanulmányait megterti szándékozik. Felmutatandó folyamodónak esetlegesen szakmunkálatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelvismeretek és a tervezett tanulmány ut programja és idő tartama, valamint az a körülmény is, hogy folyamodó hány évet töltött szakra vagy műhelyben vagy gyárban s katonai kötelezettségének elvegt-e vagy sem? Végül megemlítendő a folyamodványban, hogy folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányt befejeztével használni. Oly pályázó, ki teljes iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó vagy felsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányú tanulmányokra bivatkozhatik és ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaítélésénél előnyben fog részesítenni. A pályanyertes a tanulmányról a miniszter urhoz jelentést tenni tartozik. A fentiek figyelembe vételével szerkesztendő folyamodványok a keresk. miniszter urhoz címezve a pályázó rendes lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamarához f. évi június hó 20. áig nyújtandó. Be. Tehát a székellyföldi ifjak fentit kamardó. A később érkezett figyelembe nem vétetnek.

— Elvessett Csik-Szeredában egy kék kövű „Bross,” megtalálása jutalomban részesül, tulajdonos Endes Józsefné öngyágsága Csik-Szentimónon.

— A csikszaserdai Állami elemi iskola június 13. kedveszén délután órára kezdte munkáját. Közösnet érte az iskola tanterületének, mely kitalálta a módját annak, hogy a sz. u. letárgya elkészült gyermekek az azon napon reggelre való családának nem lehet kivéve. A tanterület látva a ked. szentén idét már reggel 8 órákor a gyermekeknek tudtára adta, hogy a június 13. Zöngődföldön fog megtartani, kik hasznosnak születtek nyomban értesítette a bekövetkezendő nagy összeművekről. Hogy az érdeklődő községnek is tájékozva legyen a furdó egyik omniabuszusa két nemzeti asztal lógóval járta be a város. Reggel 9 órákor az iskolás gyermekek a szeredai első sonekar Békési indulója mellett egy nemzeti lógóval indultak a nagy utnak, melyet minden fáradság nélkül meg tette, rögtön tarisznyájukhoz láttak és asztal kezdett velle az igazán kedves gyerekcsárdás, melytől előre tartózkodtak ugyan, de egy-két bátrabb fiú példát adva, az egész gyermekesereg táncra perdült és igen gyakraan tapsokkal újarták meg a csárdásokat. Erdektes volt dölben nézni a kis gyerekek midőn mindenik asztali érkezését és az általuk bosszút ebédet várták. Nem aká kelleit azonban várakozni, mert már 12 órákor kezdtek ömögessen érkesni a asztali aszerelt gyermekeiket jó ebédet ellátni. Az érkesőtől 4 iskolás gyermek szülő házával és éljennel fogadták. A asztali megérkezése és az ebéd végezte után kezdődött asztal a valódi mulatság, hol apróca, nagyja rugta a csárdást és egyéb talp alá való. Délután 5 órákor egy nagy léggömbtel néhány alárkánál — a gyermekek nagy örömeére légbe röpitve, mely irányát Tusandföldnek vette. A gyermekekkel tanítóik nagy figyelemmel használtatván, a felnőttek kedélyes mulatsága az ifjú

utáni órákban ért véget. Közösnet a tanító karak, hogy az ifjuságuk egy igen kollekes utpot aszerestek és ajánljuk Zöngődföldöt jövőre is offleto mulatságok megtartására, hol azt kedvezőtlen idő esetén is meg lehet tartani.

— Transsylvania konzerv gyár. mint szövetkezet Detyán. Ezen vállalat május hó 30-án Gróf Bethlen Miklós főispán előhívta alatt, élénk érdeklődés mellett tartotta alakuló közgyűlést; ez az alakuló elhatározta, az alapszabályokat megállapította, továbbá megválasztotta az igazgatóságot és felügyelő bizottságot, a mint következők:

Gróf Bethlen Miklós főispán előnök, Gróf Thoroczky Miklós orsz. képviselő alelnök, Andreassy János bányászgató, Binder Vilmos erdőmester, Báró Jósika Gábor orsz. képviselő, Kenderessy Árpád és László László birtokosok, Mára László alispán Meking Frigyes bányászgató, Dr. Mihly János birtokos és bankigazgató, Simon Sándor konzervgyártó, Steinmann Frigyes birtokos, Stiene János nagykereskedő, Szöllősy Lajos bankigazgató, igazgatósági tagok;

Báró Bornemisza Tivadar birtokos, Drotli József orsz. képviselő polgármester, Hajducszky József reálisk. tanár, Dr. Manteán Aurél ügyvéd és Báró Nopca Elek orsz. képviselő felügyelő bizottsági tagok.

Szíveslegesen üdvözölnék ezen nemzetgazdasági hasznos vállalatot s minthogy ez szövetkezetek alapon létevel, jegyzékek folyton történhetnek m. p. egyelőre díjmentesen.

Ajánljuk vidékeink valamennyi gazdasági lényezősége, u. m. birtokosoknak, kerttulajdonosoknak, bankoknak, kereskedőknek stb, hogy menél számosságban lépjenek be a szövetkezetbe, mert menél tágabb körök támogatják és menél nagyobb a rendelkezésre álló forgó tőke, annál távolabbi vidékeket vonhat működési körébe a szövetkezet, hazánk orléryezési vidékei anyagi fellendülésének érdekében.

Egy részlegi ára tudvalegöltek csak 50 korona, mely bizonyos részletekben befizethető.

A gyár működését már az idén kezdi meg.

— Petőfi 30 fillérrét. Kiadóink szakintak végre azzal a hagyományával, mely az irodalmi remeket ugyszólván csak kiváltságosok számára tette hozzáférhetővé, kik jól megfizethetik a könyveket. Pedig az irodalom nemzeti, kicsinyek és nagyok színegyek és gazdag közkincsévé csak ott válik át, hol oleso kiadások révén mindenek merithetnek forrasalvó. De talán üzleti szempontból sem rossz elv, mert a nagyobb fogyasztás esetleg kigenytlenti az árak közötti mutatkozó különbséget. De ha ez nem is történik, akkor is meg kell a kiadóknak hozni ezt az áldozatot, mikor olyan költőkről van szó, mint Petőfi Sándor. A kit ismernie kell mindenkinek, a ki magát magyarannak vallja. És így csak a legnagyobb elismeréssel fogadhatjuk az Athenum új 20 filléres Petőfi kiadását. Ut szép kiállítású, tiszta nyomás, csinos borítékú füzetben, melyek egyenként a nagy lírikus elbeszélő, hazafias, népies és leíró, szerelmi költeményeit és végül burdaltit és vegyes költeményeit foglalják magukban, szörjia a kiváló irodalmi ízléset Petőfi hallhatatlan remekkeit a nagy községnek közbe. És megvagyunk győződve, hogy ezáltal valóban a nagy publikum közé is, hogy Petőfi el fog terjedni, mint az olesó biblia, Hisz biblia Petőfi is. A magyar nép bibliája, melyből a kicsinyesség és szomorú idejében nagy eszméket szív magába, melyből a közöny, az önzés és rideg korszakában lángoló lelkesedést, önfeláldozást, mélyseges hazafitit és igaz ember-szeretetet tanul. Hiszünk és reméljük, hogy Petőfi ez egyszerű köntösben, mely oly jól illik az ő szentséges alakjára, új hódító körútra indul, hódító körútra az egyszerű nép, a szegények közé, a kiket ő annyira szeretett, a kiktől ő annyit szenvedett. És megdicőült szelleme bizonyára örvendve tekint e néhány filléres füzetekre, mert hiszen ez volt az ő álma mindig, hogy a kunyhók nyomászó csendjébe az ő dalainak csendes hozomány-dámságot, hogy érzései az egyszerű nép szívénél hurjain rezegjenek végig. A husz filléres füzetek előtt nem gát a szegénység és e husz filléres füzetek kiadása nagyobb irodalmi érdem, mint a legnagyobb kiállítású, fényesen illusztrált díszművek és drága ajándékkönyvek. Nem mulaszthatjuk el a kiadás pedagógiai fontosságának kiemelését sem. Mert a tanító, a tanárt immáron több nem bántja az az aggodalom, melyet egy Petőfi összes költeményét magában foglaló kötetnek a fiatalabb tanuló kezébe való hatása méltán kelthet benne. E füzetek közül kiválogathatja a pedagógiai szempontból legmegfelelőbbet és nyugodtan olvashatja az alsóbb osztályu növendékekkel is.

TANÜGY.
Évszázó vizsgák.

A tanév záró vizsgáikat városunkban a következők sorrendben tartják meg. Folyó hó 19-én a csikmegyei államilag segélyezett gazdasági felsőnép iskoláján d. e. az első, d. u. a második és harmadik osztály növendékei vizsgáznak a rendes tantárgyakból, melyek végeztével torna vizsga lesz mind a három osztályllyn.

23-án az állami elemi iskola növendékei adnak számot előmenetelükről.

22-én délelőtt a polgári leányiskola I., délután II. osztályos növendékei mutatják be mennyi szellemi kincset gyűjtöttek a lefolyt tanév folyamán, mely után a két osztály együtt a tornavizságin egy pár ügyes mozdulattal megmutatja azt is, hogy tanulmányai mellett a test ügyesítését sem hanyagolta el.

23-án ugyancsak a polgári leányiskoláján vizsgáznak d. e. a III., s d. u. a IV. osztályos növendékek, melynek végeztével a két osztály együtt tornavizságra a tornaterembe vonul.

24-én d. u. 3 órákor a polgári leányiskolájánál ének, zene és szavaltathól álló záróünnepély tartanak, mely terjedelmese programja után itélve nagyon élvezetesnek mutatkozik.

I R O D A L O M.

Egy székelly regény Csikból.
(„Közös sora” regény. Irta: Péterfi Tamás.)

Kedves kötelekséggem tartom a csikmegyei tisztelt olvasó községnek becses figyelmét felhívni egy kiváló székelly íróra, a ki regényeinek szabályos és Székelyföldet, nevezetesen Csikmegyét választotta.

E zseniális fiatal írónak — ki alig 28 éves — már 11 kötet műve látott napvilágot. Két kötet elbeszélése, két kötet népdal és vers, hat kötet regény és a „Petőfi regék”.

E jeles író: Péterfi Tamás a Székelyföld szülőtte, kinek jelen alkalommal a „Közös sora” című eredeti székelly regénye fekszik előttem. Az írónak ez volt az első regénye. De csak most adta ki könyvvalakban. E regényről a lapok nagy elismeréssel szólnak. Ide íkítatom a „Budapesti Hírlap” és „Magyarország” bírálatát.

A „Budapesti Hírlap” a következőket írja: „Közös sora. E címen jelent meg Péterfi Tamás eredeti székelly regénye, ára: 2 korona, egy kedves ideálisa, a ki némi székelly humorral fűszerezte szimpatikus történetét, melyek vames törekvésű emberekkel, tiszta szivvel állítanak harczba sorsal. Nem ajánlhatjuk eléggé, különösen a fiataloknak, s romlatlan lelki író munkáit. A mai elbeszélők idegbontó rándériája után jóleső lelkibizonyítók és egyensúly szállja meg Péterfi tisztább világában az olvasót. Budapest, 1900. április 6.”

A „Magyarország” így szól: „Közös sora. A „Petőfi regék” nevez. gyűjtöve ismét egy becses munkával, székelly regényvel jelenik meg a könyvpiacon. Ezáltal a szabad természet egyik legszebb példáját, a vadregényes fenyvesek hazáját: Csikot választotta regénye színhelyül. S valóban oly megkapón, oly szépen csak az képes a természet szépségeit lefesteni, a ki személyesen járta be a regényes vidéket, mint azt a szerző tette. Ké székellynemes család megható tragédiájával, pusztulásával ismerkedünk meg e munkában, érdekes, valami nemes élvezetet nyújtó mesés szövevény. Az egyes alakok jellemzése, a mesezövevény, váltakozva Csik természeti szépségeinek leírásával, ügyes, avatott kézzel vall, a mi annál dicseretesebb, mivel a szerzőnek első regényében. Előváshatja fiatal leány épsűg. mint aszony; ment ez a könyv minden modern „szecesszióit”. Stílusa zamatos, eredeti székelly. Szóval a regényben egy kis székelly világot ismerünk meg, megkapó igazit, oly élhető, megkapó a leírás. A csinos kiállítású könyvet orosz nyelvre Aschamov műzika író fordította. Kaptható szerzőnél. Budapest, 1900. április 7.”

E két magas nyívón álló napilap méltatása elég garanciát nyújt Péterfinek a „Közös sora” című regénye mellett. És még csak azzal tudom meg ezt, hogy regényének alakját oly életlenn eszteli, miszerint az olvasó képzetele

előtt tetest öltve meglevölnek azok; érzelmeket oly igaz szavakkal tárja fel, hogy az olvasót egészen magával ragadva, mintegy arra ösztönzi, hogy a szerető szivvel legyen boldogga.

Péterfi Tamás, ki a létfentartásért küzd, 10 év óta működik az irodalom mezején. A székelly közt várhat a székellyföldi fiatal íróktól, a melyre reményt nyújt az, hogy legújabb regényét a „Budapesti Hírlap” kiadóhivatala vette meg és adja ki könyvvalakban. És mindenestre az író kiváló tehetsége mellett bizonyít. A legmöglegében ajánlom őt a tisztelt olvasó község becses pártfogásába és kérem, hogy még regényét minél számosságban megrendelni sziveskedjenek.

A „Közös sora” című eredeti székelly regény ára; 2 korona. Megrendelhető a szerzőnél, Budapest, VII. ker. Garay-ut. 12. sz. II. em.

Kriszta Róza.

Szerkesztői üzenetek.

Z. F. urnak Temevár. Kiadó hivatalunk a lapokat a rendszer időben a postára adja s ha a lapot Ön még is későn kapja, annak oka vagy a vonatok csatlakozásában vagy pedig más okok nem függő dolgokban rejlik. Sziveskedjék az ottani postahivatalnál kérdésköndül. A 28-ik számot, máni napon postára adtuk.

Laptalajdonos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

VERESS SÁNDOR dr.,
megyei tiszti orvos
orvosi rendelője és fogorvosi műterme
(97) 1-10 **Csik-Szeredában**
Nagy Ferencz dr. házában.

Sz. 5244/1899.
t.évi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Csikszentmártoni kir. járásbíróság, mint Utkvi halóság közhírre teszi, hogy Virág Ignác és Sándor József végrehajlatónak Erőss Lászlós és társai végrehajlati szendvő elleni 431 korona 2 fillér tőkeövetelés s.ír. iránti végrehajlati ügyében a csikszaserdai kir. törvényes és a csikszentmártoni kir. járásbíróóság területén lévő Csik-Szentimón község határán fekvő a csikszentimóni 245 sz. t.évben végrehajlati szendvők és Erőss Julianna, Erőss Teréz, Erőss Éva nevű álló A. t. 1806. hrsz. ingatl. 32 korona, 2122. hrsz. ingatl. 14 korona, 6496. hrsz. ingat. 6 kor., 3794. hrsz. ingat. 12 kor., az 548 sz. t.évben végrehajlati szendvők és társai nevű álló A. t. 4368—4373. hrsz. ingatlara 378 kor., a 761 sz. t.évben végrehajlati szendvők és társai nevű álló A. t. 6326—8331. hrsz. ingat. 42 kor., a 608 sz. t.évben végrehajlati szendvők és társai nevű álló A. t. 5497—5515. hrsz. ingatlara 6 kor., a 609 sz. t.évben végrehajlati szendvők és társai nevű álló 5518—5538. hrsz. ingatlara 62 kor., a 636 sz. t.évben végrehajlati szendvők és társai nevű álló A. t. 5904—5911. hrsz. ingat. 62 kor., a 638. sz. t.évben A. t. 5868—5889. hrsz. ingat. 130 korona összesen 764 koronában esszel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennbó megjelölt ingatlanok az 1900 évi július hó 3-ik napján d. e. 9 órákor Csik-Szentimón község-házánál megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának birtoktestenként 100%-44, vagyis összesen 76 kor. 40 fillér kézpénzben, vagy az 1891. évi 60. törvényezikk. 43. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1891. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ördadékokért értékpapírra a kiküldött közhöz letenni, avagy az 1891. 6. t. c. sz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságtól előleges elhelyezésről kiküldött szabályszerű elismerényt átzovalgaltatni.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1900. január hó 28-ik napján.
Gagyí Dénes,
kir. albró.

NEM HULL A HAJ, NINCSTÖBBÉ KOPASZ EMBER
Felfedeztem és százsoros pénzlet fizetek, ha kétszer használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás. korpaképződés és mindenemül fejbőrbetegség.

EXIKÁTOR
1 üveg ár 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és pipereczikk-kereskedésben.
Főraktár: Török József gyógyszerár, Király-utca 12. sz.
Erdélyi főraktár és veszerképviselőség: GÓTHGYULA, illat- és pipereczikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főter.
Videki megrendeléseket utánvétel azonnal esküdtől:
Egyedüli készítő és széjjelküldési raktára. **Dobé Nándor**, url, női és színházi fodrász, Budapest, Nefelejts-utca 37.

Nz. 825/1900.

[123] 1-1

Hirdetmény.

Csik-Csicsó község előljárásiga által közhírré tétetik, hogy a „**Hargitai borviz-fürdő**“ 10 évi idő tartama ez évi **junius hó 15-én d. é. 8 órakor** Csik-Csicsó község házánál haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltásiár: 700 korona.

A bérbeadási feltételek a körjegyzői irodában betekinthetők.

A község előljárásiga:

Csik-Csicsón, 1900. június hó 6-án.

Tompos Károly, körjegyző.

Györbiri Ferencz, bíró.

N. é. közönség!

Egy nagyobb hitelezőm kiméltelen eljárása arra kényszerített, hogy ezésem ellen a esődöt bejelentsem. Ezen lépés következményei azonban remélem, rövid idő alatt elháríthatnak s én nemokára azon helyzetben lehetek, hogy vevőim igényeit, mint eddig fokozott mértékben kielégíthetem.

Tisztelettel teljes bizalommal fordulok tehát nagyérdemű vevőimhez azon alázatos kéréssel, miszerint további vásárlásaikat ezután is részemre, remélhetőleg rövid idő alatt kinyitandó üzletemnek tartásá fel, s én igyekeznem fogok nehé helyzetemben tanusított jószágukat tehetséggelhez képest meghálálni.

A nagyérdemű közönségnek.

Csik-Szereda, 1900. évi június hó

Kitünő tisztelettel

Pototzky Antal,

Jakab és Úrszay cég tulajdonosa.

[123] 1-1

Most jelent meg:

A BÜNVÁDI PERRENDTARTÁS

ÉS

MAGYARÁZATA.

ÉVI XXXIII.

IRTA

Dr. PERJÉSSY MIHÁLY,

csikszereádi kir. törv. elők.

Kapható Györgyakab Márton utóda, könyvkereskedésében Csikszeredában. Egy-egy kötet ára 4 kor.

20%-al olcsóbban

kapható mind addig, bármilyen alaku és nagyságu

Üzleti könyv

ugy mint napló, fő- és mindenféle segéd-könyvek, ezen árendeményt teszem abból az okból, hogy minden üzletember olcsón szerezhesse be a szükséges könyveket.

Kéz tisztelettel

Györgyakab Márton utóda.

ELADÓ!

Az „Oltban“ helyt, Balánbányától 1 óra járásnyira a **CSANGA** szállásnál 32 német öl 6 araszos hosszú 2 éves száraz (fűzfa, nehány darab száraz bükkfatöke, 886 darab kézvonalt 12—14 méter hosszúságu száraz lécz. Gyergyó-Szentmiklóson mintegy 2000 darab, továbbá saját lakásomnál utcai csinosan butorozott szoba kiadó, jutányos havi- vagy évi haszonbérért, ugy szintén az udvarban, a melynek havidija 10 korona, szeszgyáram szomszédságában egy lakás külön udvarral, istálló, szin és fatartóval szintén jutányos haszonbérért kiadó. Ugy szeszgyáram mint fűrdöm közelebből szünetelni fog.

Tisztelettel

Czifra Mihály,

kereskedő és birtokos Gyergyó-Szentmiklós.

[124] 1

A sörüzlet terén 22 éven keresztül kifejtett eredményes működésem következtében sikerült nekem Magyarország két legelső sörgyárának bizalmát megnyernem a mennyiben a

Dreher-féle és az Első magyar részvény sörfőző

sörgyarak brassói főraktáruk vezetését reám ruházták.

Az említett két legtekintélyesebb cégek kitünő hírneve és Brassóban 22 éven át elismeréssel találkozott üzleti működésem felbátorítanak engem arra, hogy az igen tisztelt közönséget felkérjem miszerint megrendelésével engem felkeresni sziveskedjenek a magam részéről biztosítom az igen tisztelt közönséget, hogy mindenkor csak a legjobb minőséget fogom szállítani.

A legkisebb megrendelés üveges sörnél 50 üveg, hordokban pedig 25 liter.

Kívánatra üjjegyzékkel szívesen szolgálok.

Teljes tisztelettel

KASZIK ANTAL

BRASSÓ, hosszú-utca 104.

[124] 2

Pártoljuk a hazai ipart.

A székelyföldön sok olyan sör kerül forgalomba mely nem idevaló gyártmány, pedig

Bürger Albert,

marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekedhetik a kőbányaival avagy bármely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük annál fogva a nagyérdemű közönséget a székely ipart pártolni és a vendéglőben csakis

Marosvásárhelyi sört követelni.

Pártoljuk a hazai ipart.

GYÖRGYAKAB MÁRTON UTÓDA

DRESZNÁNDT VIKTOR

könyvnyomdája, könyv-, papir- és írószer-kereskedése Csik-Szeredában.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát mindenféle

népiskolai tankönyvekből

és iskolai kellékekből u. m.: vonalzők, palatáblák, tisztázati és rajzfüzetek, igen jó plajbászok, írótollak, közönséges és díszes tollnyelcek, tolltartók, tintatartók, rajzeszközök, körzők, festékek és festőesetek, egyenes és háromszög vonalzők, mindenféle községi, egyházi, iskolai és ügyvédi nyomtatványok stb. stbből.

Továbbá dúsvalasztékú üzleti-, jegyző-, ima- és énekeskönyveit. Ugyaztén kaphatók: vegyes ifjúsági iratok, mulattató képes mesekönyvek, mindenféle szepirodalmi és füzetes kiadványok.

Jól berendezett papírüzletében

kapható: közönséges írópapir, nagy csomagoló, jó rajz-papir, rozsaszin és fehér itató, kék másoló és mindenféle szines papírok, selympapírok. Igen nagyvalasztékú levélpapírok angol és francia gyártmányu díszes dobozokban 90 fillertől 10 koronáig, nagyvalasztékú névnapl és újévi kártyákból, díszes emlékkönyvek és albumokból.

Különösen ajánlja elismert jóműségű fekete tintáit nagyban és kieszinyben: továbbá piros, carmin, lila, kékszinű tintáit, festékeit, olvasztott meza (gummi), jegyzőtinta, pecsetviasz, ragasztó otyya, szines irodai spargait.

Továbbá ajánlja a saját kiadásában megjelent és nagy elterjedésnek örvendő

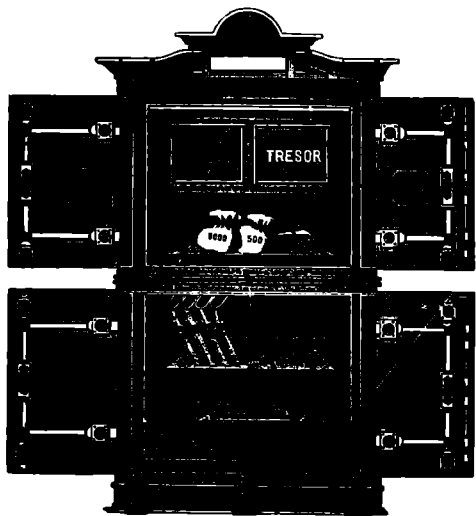
„Órangyal“ és „Ártatlanok órangyala“

című ima- és énekeskönyveit; „Erenyek gyöngye“-t; „Halotti szolozsmák és szertartások könyve“-t; „Írva-olvasás“-t; „Csikmegye földrajza“-t.

Most jelent meg:

A NÉMETORSZÁGI MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETEK

irta Páris Frigyes, csikszereádi kir. ügyész és kapható Györgyakab Márton utóda könyvkereskedésében Csikszeredában. Ára 1 korona 20 fillér, postán küldve 10 fillérrel több.

Arjuzók ingyen és portómentesen.

Ajánlatok megtekintés végett kaphatók.

A legjobb és szolidabb

TÜZ ÉS BETÖRÉS ELLEN BIZTOS VASSZEKRÉNYEK

kaphatók, melyek az Orosz erdélyi részeiben egyedüli vasszekrénygyárban készültek. Továbbá vasszekrények, kőszegek, templomok és anyakönyvezetők számára részlethezetesre mindenféle nagyságban szállítanak és raktáron tartanak.

[123] 3-10

Teljes tisztelettel
MOESZ GUSZTÁV, vasszekrény gyáros
NAGY-SZEBEN.

Csikvármegye vezérigynöksége Györgyakab Márton utódnál, Csik-Szeredában.